

ENVIRONMENTÁLNÍ PROHLÁŠENÍ

KRAJSKÉHO ÚŘADU MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE
AKTUALIZOVANÉ PRO ROK 2023

Environmentální prohlášení Krajského úřadu Moravskoslezského kraje aktualizované pro rok 2023:

- je zpracováno v souladu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 ze dne 25. listopadu 2009, o dobrovolné účasti organizací v systému Společenství pro environmentální řízení podniků a auditu (EMAS) ve smyslu Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2017/1505 ze dne 28. srpna 2017 a Nařízením Komise (EU) 2018/2026 ze dne 19. prosince 2018, kterým se mění příloha IV nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 o dobrovolné účasti organizací v systému Společenství pro environmentální řízení podniků a audit (EMAS).
- zohledňuje doporučení Rozhodnutí komise (EU) 2019/61 ze dne 19. prosince 2018 o odvětvovém referenčním dokumentu o osvědčených postupech pro environmentální řízení, odvětvových indikátorech vlivu činnosti organizace na životní prostředí a srovnávacích kritériích pro odvětví veřejné správy (dále jen „Odvětvový referenční dokument“) podle nařízení (ES) č. 1221/2009 o dobrovolné účasti organizací v systému Společenství pro environmentální řízení podniků a audit (EMAS).

Environmentální prohlášení popisuje přístup Krajského úřadu Moravskoslezského kraje k životnímu prostředí a předkládá informace o jeho vlivu na životní prostředí.

Environmentální prohlášení je ověřeno nezávislým ověřovatelem a je zveřejněno na webových stránkách Moravskoslezského kraje (www.msk.cz). V tištěné podobě je pak k dispozici na recepci budovy Krajského úřadu Moravskoslezského na adrese 28. října 2771/117, 702 00 Ostrava.

Aktualizace environmentálního prohlášení bude zpracována nejpozději v červnu 2025.

Obsah

1. Úvodní slovo ředitele krajského úřadu	4
2. Představení organizace	5
2.1. Základní informace o organizaci (historie organizace)	5
2.2. Přehled činností a služeb organizace	5
3. Systémy řízení	6
3.1. Politika integrovaného systému řízení	6
3.2. Environmentální systém řízení	9
3.3. Audity environmentálního systému řízení	10
4. Environmentální aspekty	11
5. Environmentální cíle	13
6. Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí	17
6.1. Externí indikátory vlivu	17
6.2. Interní indikátory vlivu	24
7. Komunikace se zainteresovanými stranami	39
7.1. Externí komunikace	39
7.2. Interní komunikace	39
8. Vyhodnocení souladu s legislativními aspekty	40
9. Závěr	41
10. Schválení environmentálního prohlášení environmentálním ověřovatelem	42

1. Úvodní slovo ředitele krajského úřadu

Vážení občané, partneři,

v letošním roce pro vás máme Environmentální prohlášení Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, aktualizované pro rok 2023.

V uplynulém roce jsme pokračovali v řadě našich aktivit s pozitivním vlivem na životní prostředí. Ať už to byla další elektronizace agend úřadu, osvětová činnost, vyhlášení několik dotačních programů v oblasti životního prostředí nebo vytvoření nového uživatelsky přívětivější Portálu služeb pro zajištění elektronické komunikace veřejnosti s úřadem. Zrealizovali jsme další aktivity v rámci projektu LIFE COALA, který si klade za cíl zavést systém adaptace do běžných agend místních samospráv i MSK. Stále podporujeme rozvoj alternativních druhů dopravy, využíváme obnovitelné zdroje energie a hlásíme se k principům SMART regionu.

Energetická krize potvrdila správnost našich kroků při řízení celé krajské korporace. Byli jsme dobře připraveni na změny, které na trh přinášejí společensko-politické události. Podařilo se nám výhodně vysoutěžit energie pro celou korporaci, omezili jsme vlastní spotřebu energie. Přijali jsme komplex opatření vedoucích k dalšímu snížení energetické náročnosti objektu krajského úřadu. Tato doporučení jsme přenesli i do příspěvkových organizací kraje.

I po letech je Moravskoslezský kraj jediným krajem v České republice, který má na svém úřadě certifikovaný systém environmentálního řízení a auditu, tzv. EMAS. Už třetím rokem máme zároveň certifikovaný systém hospodaření s energií v souladu s normou ISO 50001. Ten máme aplikovaný nejen na krajský úřad, ale i na všechny příspěvkové organizace kraje a čtyři obchodní společnosti.

Životní prostředí a jeho ochrana je pro nás velmi důležitá a věnujeme jí dlouhodobě pozornost, což dokládáme i tímto prohlášením.

Ing. Tomáš Kotyza, MBA

ředitel Krajského úřadu Moravskoslezského kraje

2. Představení organizace

2.1. Základní informace o organizaci (historie organizace)

Název organizace:	Krajský úřad Moravskoslezského kraje
Sídlo:	28. října 2771/1117, 702 00 Ostrava
IČ:	70890692
DIČ:	CZ70890692
Oblast působení:	veřejná správa
Právní forma:	organizace veřejné správy
Odpovědný zástupce:	Ing. Tomáš Kotyza, MBA, ředitel krajského úřadu
Počet zaměstnanců:	685 (evidenční počet zaměstnanců ke dni 31. 12. 2023)
Počet poboček:	-----
Geografické pokrytí:	celé území Moravskoslezského kraje
Webové stránky:	www.msk.cz

Moravskoslezský kraj byl zřízen, stejně jako dalších 13 krajů v České republice, ke dni 1. 1. 2000. Samosprávné kompetence získal Moravskoslezský kraj dne 12. listopadu 2000 na základě zákona číslo 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, upravujícím postavení a působnost kraje.

Samotný kraj zaujímá rozlohu 5 427 km² a rozprostírá se od Jeseníků po Beskydy. Skládá se z celkem 6 okresů (Bruntál, Opava, Nový Jičín, Ostrava-město, Karviná a Frýdek-Místek) a území 22 obcí s rozšířenou působností. V Moravskoslezském kraji žije 1 189 612 obyvatel (údaj k 30. 9. 2023)

Primárním úkolem kraje je péče o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Jako veřejnoprávní korporace má kraj vlastní majetek a příjmy vymezené zákonem a hospodaří s vlastním rozpočtem. Plnění úkolů kraje zajišťují jeho orgány. Jedním z těchto orgánů je krajský úřad.

2.2. Přehled činností a služeb organizace

Krajský úřad svou činností naplňuje strategické vize vedení kraje a současně vykonává svěřené úkoly v zastoupení státu. Klíčovým dokumentem je [Strategie Krajského úřadu Moravskoslezského kraje](#), která jednoznačně definuje dlouhodobé směry rozvoje krajského úřadu. Strategie je také nástrojem pro řízení realizace kroků ovlivňujících činnost krajského úřadu v delším časovém horizontu a ve vzájemné provázanosti. Její součástí jsou i záměry v oblasti životního prostředí.

Krajský úřad plní úkoly v samostatné a přenesené působnosti. V samostatné působnosti plní krajský úřad úkoly, které jsou mu uloženy zastupitelstvem kraje a radou kraje, a dále napomáhá činnosti výborů a komisí. V přenesené působnosti krajský úřad vykonává státní správu, zejména:

- přezkoumává rozhodnutí vydaná orgány obce v řízení podle zvláštních zákonů,
- ukládá sankce podle zákona,
- poskytuje odbornou a metodickou pomoc obcím,
- zabezpečuje koordinaci výstavby a provozu informačního systému kompatibilního s informačními systémy veřejné správy,
- provádí kontrolu výkonu přenesené působnosti obcí a
- vykonává další působnosti svěřené mu zákonem.

Vnitřní členění krajského úřadu a náplně činností jeho jednotlivých odborů jsou stanoveny [Organizačním řádem](#), který je zveřejněn na webových stránkách Moravskoslezského kraje (<https://www.msk.cz>).

Služby, které krajský úřad poskytuje občanům, jsou přehledně uvedeny na Portálu služeb. Občané mohou většinu podání učinit elektronicky a pokud potřebují na úřad dojet osobně, mohou si prostřednictvím rezervačního systému předem dohodnout termín své návštěvy a také rezervovat parkovací místo. To vše nabízí krajský úřad občanům prostřednictvím výše zmíněného Portálu služeb, přístupného na webových stránkách Moravskoslezského kraje (<https://www.msk.cz>).

3. Systémy řízení

Krajský úřad má zavedený a certifikovaný:

- systém řízení kvality v souladu s normou ČSN EN ISO 9001:2016,
- systém environmentálního řízení dle normy ČSN EN ISO 14001:2016 a nařízení EMAS,
- systém řízení bezpečnosti informací dle zákona o kybernetické bezpečnosti a normy ČSN EN ISO/IEC 27001:2014,
- systém energetického managementu hospodaření s energií v souladu s normou ČSN EN ISO 50001:2019.

Obrázek č. 1 Logo ISŘ

Všechny systémy každoročně procházejí externím auditem. **První tři výše uvedené systémy tvoří tzv. integrovaný systém řízení.** Ten má krajský úřad zavedený od roku 2017 a může tak pružně reagovat na změny požadavků v legislativě a také na změny požadavků ze strany klientů či samotného úřadu. To vede k soustavnému zlepšování kvality služeb poskytovaných veřejnosti při respektování zásad trvale udržitelného rozvoje a zajištění odpovídajícího stupně ochrany informací.

Integrovaný systém řízení je popsán v Příručce řízení vydané vnitřním předpisem. Ta je závazná pro všechny zaměstnance krajského úřadu. Zajištění a koordinace úkolů v integrovaném systému řízení na krajském úřadu je svěřena útvaru podpory řízení, který je přímo podřízen řediteli krajského úřadu jako nejvyššímu představiteli tohoto systému.

3.1. Politika integrovaného systému řízení

Cíle integrovaného systému řízení stanovuje [Politika integrovaného systému řízení](#). Její aktuálnost prověřuje krajský úřad pravidelně v rámci interních auditů integrovaného systému řízení. Politika integrovaného systému řízení je zveřejněna na webových stránkách kraje (<https://www.msk.cz>).

Politika integrovaného systému řízení

Krajský úřad Moravskoslezského kraje

Integrovaný systém řízení je založen na třech pilířích, a to systému řízení kvality, systému environmentálního řízení a systému řízení bezpečnosti informací. Klíčovým dokumentem je Strategie Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, která jednoznačně definuje dlouhodobé směry rozvoje úřadu a jeho hodnoty. S vědomím toho, že úspěch organizace a naplnění jejích cílů závisí na lidech, věnujeme velkou pozornost také oblasti personální.

V oblasti kvality se zavazujeme být vyspělou organizací se zavedenými principy 4.0, která odvážně přijímá nové výzvy a pro jejich naplnění využívá chytrá inovativní řešení a moderní technologie, čímž šetří prostředky a čas, zvyšuje komfort komunikace s úřadem, zefektivňuje své vnitřní procesy, a tím i poskytované služby. V praxi to znamená, že:

- aktivně vyhledáváme příležitosti jak zvenci, tak uvnitř organizace s cílem neustálého zlepšování kvality poskytovaných služeb;
- při své činnosti běžně využíváme elektronizaci a automatizaci procesů;
- naše služby přibližujeme veřejnosti, a to prostřednictvím Portálu služeb na webu kraje, kde jsou na jednom místě umístěny všechny potřebné informace s možností elektronického podání a rezervace času pro vyřízení.

V oblasti životního prostředí se zavazujeme v rámci zavedeného systému EMAS zkvalitňovat a zlepšovat všechny činnosti úřadu s vlivem na životní prostředí. V praxi to znamená, že:

- v rámci provozu úřadu snižujeme zavedenými opatřeními spotřeby klíčových ukazatelů, tj. tepla, elektřiny, vody, papíru, produkce odpadů atd. a využíváme alternativní druhy pohonných hmot (CNG, elektřina);
- činností úřadu pozitivně působíme na podnikatelské subjekty, partnery a dodavatele prostřednictvím správního rozhodování, kontrolní činnosti, legislativní iniciativy kraje a uzavíráním dobrovolných dohod s významnými průmyslovými podniky v kraji;
- pořádáním osvětových akcí a samotným přístupem úřadu motivujeme veřejnost i vlastní zaměstnance k chování šetrnému k životnímu prostředí.

V oblasti bezpečnosti informací se zavazujeme zvyšovat úroveň zabezpečení informací, s nimiž pracujeme tak, aby byly dostatečně chráněny před neoprávněnou manipulací a zároveň byly vždy dostupné všem stranám, které k nim mají mít přístup. V praxi to znamená, že:

- stanovenými interními pravidly a postupy zajišťujeme kybernetickou bezpečnost a bezpečnost informací na základě hodnocení rizik;
- posilujeme objektovou bezpečnost s cílem nejen zabezpečení dat, ale také ochrany osob, které se v objektu pohybují;
- vzděláváním zaměstnanců zvyšujeme jejich bezpečnostní povědomí.

Politika integrovaného systému řízení Krajský úřad Moravskoslezského kraje

V personální oblasti se zavazujeme vycházet z úcty a respektu mezi zaměstnanci, kteří rozumí smyslu a poslání organizace, jsou motivováni a spolupracující. K dosažení takového stavu trvale zabezpečujeme a dbáme na:

- správné plánování počtu zaměstnanců s požadovanými kompetencemi, trvalé měření výkonu a kvality a neustálou optimalizaci organizační struktury v reakci na vnější změny a s ohledem na optimální nastavení procesů, odpovědností a pravomocí;
- prevenci vzniku syndromu vyhoření, a proto podporujeme tzv. vnitřní mobilitu zaměstnanců;
- sledování talentů ve svém středu a podporujeme je včetně jejich uplatnění;
- umožnění praxe studentů středních a vysokých škol s cílem poznat jejich schopnosti a nabídnout jim v budoucnu uplatnění;
- rozvoj zaměstnanců s ohledem na cíle organizace s využitím moderních komunikačních a výukových metod včetně koučování. Rovným dílem přistupujeme k rozvoji odborného i osobnostního potenciálu;
- podporu inovací;
- péči o pracovní a sociální podmínky zaměstnanců s cílem zvyšovat jejich motivaci, pracovní výkonnost, spolehlivost, pružnost, ochotu ke změnám a tvůrčí přístup ke zlepšování;
- systematické budování kultury organizace a zvyšování její atraktivity;
- rovný přístup a zákaz jakéhokoliv druhu diskriminace, mobbingu či bossingu. Organizace přistupuje ke všem zaměstnancům stejně a bez ohledu na jejich národnost, věk, pohlaví, náboženské vyznání, politické přesvědčení či jiné rozdíly. Hlavními kritérii pro výběr, umístění a kariéerní postup jsou odpovědnost, odbornost a osobnostní předpoklady pro vykonávání příslušné funkce a loajalita k instituci. Dále důsledně dbáme na spravedlivé odměňování zaměstnanců;
- vedení týmů především vlastním vzorem;
- otevřenou komunikaci se zaměstnanci o cílech a strategiích organizace. Zajímáme se o jejich názory a postoje a umožňujeme jejich zapojení do tvorby strategických dokumentů. Podporujeme týmovou spolupráci.

V rámci svého konání dodržujeme a ctíme zákonnost našich kroků postavených na principech dlouhodobě udržitelného rozvoje. Současně jím chceme přispět k celkovému upevnění důvěryhodnosti naší organizace a celé veřejné správy.

V Ostravě dne 28. dubna 2021

Ing. Tomáš Kotyza, MBA v.r.
ředitel Krajského úřadu Moravskoslezského kraje a představitel integrovaného systému řízení

Klasifikace informací: Veřejné

3.2. Environmentální systém řízení

Od roku 2012 máme jako jediný kraj v České republice zavedený certifikovaný systém environmentálního řízení a auditu EMAS v krajském úřadu. Při jeho každoročním ověřování **obhajujeme také certifikát ISO 14001**.

Obrázek č. 3 Osvědčení o zavedení systému EMAS a Certifikát ISO 14001

Téma životní prostředí je obecně stále významnější. Jeho stav nám není lhostejný. V této oblasti **uskutečňujeme řadu aktivit nad rámec legislativních požadavků** a také dobrovolně přijímáme opatření snižující negativní dopady činnosti úřadu do životního prostředí.

V provozu budovy využíváme vlastní obnovitelné zdroje (fotovoltaický a fototermitický systém), vlastníme a používáme elektroauta, elektrokola apod. Příkladem měřitelných ukazatelů je spotřeba energií, vody, papíru, pohonných hmot a množství vytríděného odpadu. Přijali jsme také další soubor provozních opatření vedoucích ke snížení spotřeby energií. Příkladem opatření je regulace vytápění objektu a regulace osvětlení vnitřních i venkovních prostor. Naší běžnou součástí je také snížení tisku na nezbytné minimum, využívání recyklovaného materiálu a **zapojování zaměstnanců do aktivit směřujících k ochraně životního prostředí**. Zaměstnanci v žádném roce nevynechají tradiční akce Uklidíme Česko, Na úřad bez aut a stejně tak vítají i nové akce, jako je například sázení stromů.

K odpovědnému přístupu k ochraně životního prostředí se snažíme pozitivně motivovat nejen zaměstnance úřadu a příspěvkové organizace, ale i veřejnost (např. uzavírání dobrovolných dohod s podniky, poskytování dotací v oblasti životního prostředí, pořádání osvětových akcí).

V celé řadě aktivit jsme také „přůkopníci“. Příkladem je projekt kotlíkových dotací. Ten krajský úřad odstartoval v roce 2012 a dnes je celonárodním programem. Postupně se i díky těmto aktivitám daří v kraji snižovat emise.

Dlouhodobě podporujeme rozvoj alternativních druhů dopravy a využívání obnovitelných zdrojů energie. Vyhledáváme inovativní a chytrá řešení, která jsou v souladu s principy EMAS. Jako první kraj v Česku máme zpracovanou kompletní mapu oslunění celého svého území. Ta umožňuje zjistit solárně-energetický potenciál konkrétní střechy nebo pozemku v našem kraji.

3.3. Audity environmentálního systému řízení

System environmentálního řízení a auditu EMAS prochází pravidelně interními a externími audity. Interní audity probíhají ve stanoveném intervalu 1 x za rok v souladu s jejich stanoveným programem. Interní audity zahrnují fyzickou kontrolu objektu krajského úřadu, rozhovory se zaměstnanci úřadu, posouzení aktuálnosti a vhodnosti Politiky integrovaného systému řízení včetně kontroly plnění stanovených environmentálních cílů a programů. Tyto audity provádí interní auditoři, kteří jsou zaměstnanci Moravskoslezského kraje zařazení do krajského úřadu.

V intervalu 1 x za rok probíhá také externí dozorový audit. Ten je vždy jednou za 3 roky nahrazen tzv. externím opakovacím auditem, kterým krajský úřad opětovně projde v květnu 2024.

4. Environmentální aspekty

Krajský úřad identifikoval celkem 14 environmentálních aspektů a rozdělil je na aspekty spojené:

- s provozem objektu KÚ, které mají většinou negativní dopad do životního prostředí (přímé environmentální aspekty),
- se samotnou činností Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, prostřednictvím které dochází k pozitivnímu ovlivňování stavu životního prostředí (nepřímé environmentální aspekty).

Registr environmentálních aspektů KÚ MSK

Hodnocení významnosti environmentálních aspektů probíhá ve spolupráci s jednotlivými odbory krajského úřadu podle zpracované metodiky. U každého aspektu jsou posuzovány čtyři kritéria, a to plnění právních a ostatních požadavků, dopad do životního prostředí, vliv na organizaci, pravděpodobnost výskytu. Tato kritéria mají stanovené své bodové stupnice. Konečná významnost aspektu je pak dána součtem prvních tří výše uvedených kritérií vynásobeným čtvrtým kritériem, tj. pravděpodobností.

Bodový rozsah	Popis	Významnost
3 až 9	nevýznamný environmentální aspekt	nízká významnost
10 až 18	běžný environmentální aspekt (jistá oblast pro zlepšení ve formě cílů a programů, pokud vedení organizace rozhodne je stanovit)	střední významnost
300 a více bodů	významný environmentální aspekt (je nezbytné stanovit neprodleně nápravné opatření včetně environmentálních cílů a programů)	vysoká významnost

Tabulka č. 1 Bodová stupnice významnosti environmentálních aspektů

Úřad věnuje každému environmentálnímu aspektu patřičnou pozornost. V rámci zavedeného systému EMAS je cílem krajského úřadu snižovat dopady negativních aspektů do životního prostředí, a naopak posilovat aspekty s pozitivním dopadem do životního prostředí. Svě záměry v této oblasti krajský úřad zpracovává každý rok do environmentálních cílů definujících konkrétní oblast zlepšování, a také:

- upřesňuje a dokumentuje postupy dobré praxe s šetrným vztahem k životnímu prostředí,
- u všech zaměstnanců podporuje zlepšování environmentálního povědomí prostřednictvím vzdělávání, osvěty, a komunikace.

V případě aspektů spojených s provozem objektu KÚ se jedná o přímé environmentální aspekty, nad kterými má krajský úřad přímou kontrolu. Mimo jiné se jedná také o dlouhodobě sledované ukazatele (spotřeba energií, spotřeba materiálů, odpadové hospodářství).

Environmentální aspekt	Významnost aspektu
Vznik odpadu včetně nebezpečného z vlastní činnosti úřadu a provozu objektu KÚ	nízká významnost (negativní aspekt)
Vznik a vypouštění odpadních vod	
Únik media, chladicí látky z technického zařízení nebo technologie nainstalované v objektu KÚ	
Havárie dieselařegátů umístěného v objektu KÚ jako náhradního zdroje elektrické energie	střední významnost (negativní aspekt)
Čerpání energie a zdrojů	
Úkapy oleje, únik motorové nafty nebo benzínu	
Vznik požáru v objektu KÚ (spojeno se vznikem hasební vody a emisemi do ovzduší)	
Emise do ovzduší	

Tabulka č. 2 Přímé environmentální aspekty

Environmentální aspekty spojené se samotnou činností Krajského úřadu Moravskoslezského kraje nejsou vyhodnocovány. Každá z činností, u kterých byly tyto aspekty identifikovány je důležitá a má svůj význam. Všechny pozitivní aspekty pomáhají v určité míře zlepšovat stav životního prostředí. V registru environmentálních aspektů je uveden pouze výčet těchto činností a identifikovaných aspektů.

K činnostem Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, prostřednictvím kterých dochází k pozitivnímu ovlivňování stavu životního prostředí (tedy k nepřímým environmentálním aspektům) patří zejména:

- zajišťování, poskytování dotací s pozitivním vlivem na životní prostředí a realizace krajských projektů v oblasti životního prostředí,
- minimalizování negativních vlivů na životní prostředí v Moravskoslezském kraji (např. prostřednictvím správní a kontrolní činnosti, přezkoumáním rozhodnutí, připomínkováním návrhů právních předpisů),
- podpora rozvoje čisté mobility v Moravskoslezském kraji,
- posilování environmentálního povědomí.

Tyto činnosti (nepřímé environmentální aspekty) jsou mnohdy výsledkem působení jak úřadu, tak i třetích stran a v přiměřené míře mohou být úřadem ovlivněny.

5. Environmentální cíle

Environmentální cíle vycházejí z Politiky integrovaného systému řízení a jsou propojeny s environmentálními aspekty. Stanovují se na kalendářní rok spolu s aktivitami vedoucími k jejich naplnění. Vedení řadu sleduje průběžně během roku jejich naplňování a ve stanoveném intervalu 1 x za rok je pak prováděno celkové vyhodnocení jejich naplnění.

Na rok 2023 bylo stanoveno 6 environmentálních cílů a k jejich naplnění bylo stanoveno celkem 22 aktivit. Z celkového vyhodnocení vyplynulo, že ze stanovených aktivit bylo 20 naplněno a 2 jsou ještě v realizaci. Dokončení realizace u těchto aktivit předpokládáme v první polovině roku 2024. Lze tak konstatovat, že byly naplněny i stanovené environmentální cíle stanovené pro rok 2023. Konkrétní popis naplnění jednotlivých cílů je uveden v následující tabulce.

Environmentální cíl 1:	Podpora principů udržitelného rozvoje v Moravskoslezském kraji
Specifický cíl: (cílová hodnota)	Posílit environmentální povědomí a zlepšit komunikaci s odbornou i laickou veřejností a obcemi v kraji prostřednictvím realizace minimálně 9 akcí se vztahem k environmentálnímu vzdělávání, výchově a osvětě a k udržitelnému rozvoji.
Cíl splněn	Komentář k naplnění cíle: Z naplánovaných 9 aktivit byly všechny zrealizovány.
Environmentální cíl 2:	Poskytováním dotací zlepšit životní prostředí v Moravskoslezském kraji, zvýšit informovanost o udržitelném rozvoji a podpořit rozvoj komunitního plánování s veřejností
Specifický cíl: (cílová hodnota)	Administrace 2 dotačních programů v oblasti životního prostředí a místní Agendy 21.
Cíl splněn	Komentář k naplnění cíle: V roce 2023 byla provedena administrace celkem 4 dotačních programů v oblasti životního prostředí a místní Agendy 21. Podpořeno bylo celkem 90 žádostí částkou v celkové výši 9 904 800 Kč.
Environmentální cíl 3:	Zlepšování environmentálního profilu úřadu a minimalizování negativních vlivů na ŽP při každodenní činnosti krajského úřadu
Specifický cíl: (cílová hodnota)	Zlepšení klíčových indikátorů provozu, které mohou mít dopad na ŽP (spotřeba energie, vody, papíru, pohonných hmot, odpady) a dosažení těchto výsledků a hodnot v rámci činnosti úřadu: žádné nehody ovlivňující ŽP; žádné sankce za poškození ŽP; žádné oprávněné stížnosti vyplývající z činností úřadu, které by mohly mít environmentální dopady).
Cíl splněn	Komentář k naplnění cíle: V roce 2023 došlo oproti roku 2022 k poklesu spotřeby elektrické energie o 60 MWh (5,33 %), tepelné energie o 199 MWh (14,8 %). Naproti tomu se zvedla spotřeba vody o 579 m ³ (9,5 %), pohonných hmot o 4 644 litrů (8,22 %) a nepatrně i spotřeba kancelářských papírů o 10 balíčků (0,36 %). Zvýšila se i produkce odpadů o 2,11 tun (5,4 %). Konkrétní vyhodnocení uvádíme v tomto Prohlášení v části Indikátory vlivu činnosti organizace na ŽP.
Environmentální cíl 4:	Podpora integrace vybraných prvků integrovaného systému řízení systémů řízení do korporace
Specifický cíl: (cílová hodnota)	Implementace environmentálních principů do korporace.
Cíl splněn	Komentář k naplnění cíle: Realizace druhého dozorového auditu zavedeného a certifikovaného systému dle ČSN EN ISO 50001. Nebyly shledány žádné závažné nedostatky a certifikát byl úspěšně obhájen.

Environmentální cíl 5:	Adaptační opatření na změnu klimatu na budovách v majetku Moravskoslezského kraje
Specifický cíl: (cílová hodnota)	Výstavba vzorové nízkoenergetické budovy s ohledem na přijatou Adaptační strategii MSK na dopady změny klimatu.
Cíl v realizaci	Komentář k naplnění cíle: Stavba „Rekonstrukce a výstavba Domova Březiny“ není dokončena, její dokončení se očekává na konci roku 2024. Stavba „Domov pro osoby se zdravotním postižením Harmonie, p. o.“ byla řádně dokončena a zkolaudována v první polovině roku 2023.
Environmentální cíl 6:	Implementace Adaptační strategie do činností krajského úřadu
Specifický cíl: (cílová hodnota)	Zvýšení informovanosti zaměstnanců KÚ a zvýšení dostupnosti informací ohledně adaptace na změnu klimatu.
Cíl v realizaci	Komentář k naplnění cíle: Ze 2 stanovených aktivit byla naplněna jedna z nich, a to proškolení zaměstnanců KÚ o adaptaci na změnu klimatu (formou e-learningu). V průběhu roku 2024 je pak plánovaná realizace druhé aktivity, a to spuštění regionálního informačního systému pro adaptaci (zkráceně RISA), který byl nově přejmenován na MISeklima.

Tabulka č. 3 Vyhodnocení environmentálních cílů na rok 2023

Pro rok 2024 stanovil úřad opět 6 environmentálních cílů, pomocí kterých chce snižovat negativní dopady své činnosti na životní prostředí a dále zlepšovat environmentální profil. Environmentální cíle jsou uvedeny v následující tabulce.

Cíl č. 1 Podpora principů udržitelného rozvoje v Moravskoslezském kraji	
Specifický cíl: (cílová hodnota)	Posílit environmentální povědomí a zlepšit komunikaci s odbornou i laickou veřejností a obcemi v kraji prostřednictvím realizace minimálně 5 akcí se vztahem k environmentálnímu vzdělávání, výchově a osvětě a k udržitelnému rozvoji
Stanovené aktivity	<p>1.1 Sázání stromů ve spolupráci s Biskupskými lesy - zopakování akce „Stromy pro Javorník“ konané v dubnu a říjnu 2023 ve spolupráci s Biskupskými lesy. V roce 2024 bychom chtěli akci opakovat na lokalitě Velký Javorník. Akce je zaměřená na osvětu v souvislosti s kůrovcovou kalamitou a problematikou hospodaření v lesích.</p> <p>1.2 Uspořádání krajské osvětové akce v rámci kampaně Uklidíme Česko.</p> <p>1.3 Osvěta v oblasti výrobků s ukončenou životností na základě spolupráce s kolektivním systémem ASEKOL, a.s.</p> <p>1.4 Osvěta v oblasti výrobků s ukončenou životností na základě spolupráce s kolektivním systémem ELEKTROWIN a.s.</p> <p>1.5 Osvěta v nakládání s odpady na základě spolupráce s autorizovanou obalovou společností EKO-KOM a.s.</p> <p>1.6 Zlepšení stavu povrchových a podzemních vod a životních podmínek obyvatel kraje prostřednictvím podpory projektů zaměřených na řešení problémů s odváděním a čištěním odpadních vod a zásobováním obyvatel pitnou vodou v rámci dotačního programu Drobné vodohospodářské akce.</p> <p>1.7 Optimalizace řešení způsobu nakládání se srážkovými nebo odpadními vodami na území prostřednictvím podpory projektů koncepčně řešících tuto oblast v rámci dotačního programu Podpora návrhu řešení nakládání s vodami na území, příp. části území, obce.</p>

Cíl č. 2 Poskytováním dotací zlepšit životní prostředí v Moravskoslezském kraji a zvýšit informovanost o udržitelném rozvoji.

Specifický cíl: (cílová hodnota)	Zlepšení životního prostředí v kraji prostřednictvím minimálně 2 dotačních programů v oblasti životního prostředí.
Stanovené aktivity	<p>2.1 Efektivnější nakládání s komunálními odpady v obcích prostřednictvím rozvoje sběru potravinových a kuchyňských odpadů a realizace překládacích stanic prostřednictvím dotačního programu Podpora odpadového hospodářství.</p> <p>2.2 Rozvoj ochrany životního prostředí v Moravskoslezském kraji a spolupráce v této oblasti na základě principů udržitelného rozvoje prostřednictvím dotačního titulu Podpora vzdělávání a poradenství v oblasti životního prostředí.</p> <p>2.3 Podpora včelařství v Moravskoslezském kraji prostřednictvím dotačního programu.</p> <p>2.4 Zlepšení kvality ovzduší v kraji snížením emisí znečišťujících látek z lokálního vytápění domácností prostřednictvím dotačního programu Kotlíkové dotace.</p> <p>2.5 Rozvoj elektromobility a bezbariérového turismu formou vybudování sítě nabíjecích stanic a stojanů pro elektrokola prostřednictvím dotačního titulu Podpora turistických informačních center v Moravskoslezském kraji.</p> <p>2.6 Zmírňování prognózovaných negativních sociálních, hospodářských a environmentálních dopadů spojených s transformací regionu v souladu s přijatými závazky EU v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030 a klimaticky neutrálního hospodářství do roku 2050 prostřednictvím programu "Vouchery pro podnikatele v Moravskoslezském kraji - 1. výzva".</p> <p>2.7 Podpora přípravy rozvojových projektů obcí na projekty v oblastech komunitní energetiky, úspor energií, obnovitelných zdrojů energie, čisté mobility, cirkulární ekonomiky, revitalizace brownfields, veřejných budov, sociální a vzdělávací infrastruktury prostřednictvím programu „Vouchery pro veřejný sektor“.</p>

Cíl č. 3 Zlepšování environmentálního profilu krajského úřadu a minimalizování negativních vlivů na životní prostředí při každodenní činnosti krajského úřadu.

Specifický cíl: (cílová hodnota)	Sledování klíčových indikátorů provozu objektu KÚ a činnosti KÚ s dopadem na životní prostředí (spotřeba energií a materiálů; produkce odpadů; nehody s vlivem na ŽP; sankce za poškození ŽP; oprávněné stížnosti na činnost KÚ s environmentálním dopadem).
Stanovené aktivity	<p>3.1 Sledování a udržování klíčových environmentálních ukazatelů (spotřeba elektrické energie, vody, papíru, pohonných hmot, produkce odpadů) na hodnotě odpovídající průměru za roky 2018, 2019, 2022, 2023 a vyhodnocování případných výkyvů.</p> <p>3.2 Výběr dodavatele na zpracování projektové dokumentace na zateplení budovy KÚ.</p>

Cíl č. 4 Podpora integrace vybraných prvků integrovaného systému řízení systémů řízení do korporace.

Specifický cíl: (cílová hodnota)	Implementace environmentálních principů do korporace.
Stanovené aktivity	<p>4.1 Provedení recertifikačního auditu systému managementu hospodaření s energií pro korporaci MSK dle ČSN EN ISO 50001:2019</p> <p>4.2 Energetická úspora paliva prostřednictvím rekonstrukce tepelných zdrojů ve vybraných budovách MSK</p> <p>4.3 Zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie např. instalací výroben elektrické energie – FVE, tepelných čerpadel apod.</p>

Cíl č. 5 Adaptační opatření na změnu klimatu na budovách v majetku Moravskoslezského kraje.

Specifický cíl: Výstavba vzorové nízkoenergetické budovy s ohledem na přijatou Adaptační strategii Moravskoslezského kraje na dopady změny klimatu.
(cílová hodnota)

Stanovené aktivity 5.1 Zahájit výstavbu akce "Novostavba školní družiny ZŠ a MŠ Karviná" a při zahájení provést publicitu daného environmentálního cíle. Při výstavbě prezentovat tuto stavbu veřejnosti s důrazem na prováděná opatření a jejich environmentální přínosy v rámci natáčení pořadu "Proměny kraje".

Cíl č. 6 Implementace Adaptační strategie do činností krajského úřadu.

Specifický cíl: Zvýšení informovanosti zaměstnanců KÚ a zvýšení dostupnosti informací ohledně adaptace na změnu klimatu.
(cílová hodnota)

Stanovené aktivity 6.1 Proškolení zaměstnanců příspěvkových organizací MSK o adaptaci na změnu klimatu (formou e-learningu).

6.2 Vyhodnocení Adaptační strategie MSK na dopady změny klimatu.

6.3 Spuštění informačního portálu MiSe Klima.

Tabulka č. 4 Stanovené environmentální cíle na rok 2024

6. Indikátory vlivu činnosti organizace na životní prostředí

6.1. Externí indikátory vlivu

Krajský úřad se dlouhodobě snaží svou činností přispět ke zlepšení životního prostředí. V této oblasti úřad uskutečňuje řadu aktivit mnohdy i nad rámec legislativních požadavků. Patří sem převážně aktivity vedoucí k minimalizování negativních vlivů na životní prostředí v Moravskoslezském kraji, posilování environmentálního povědomí a rozvoji čisté mobility.

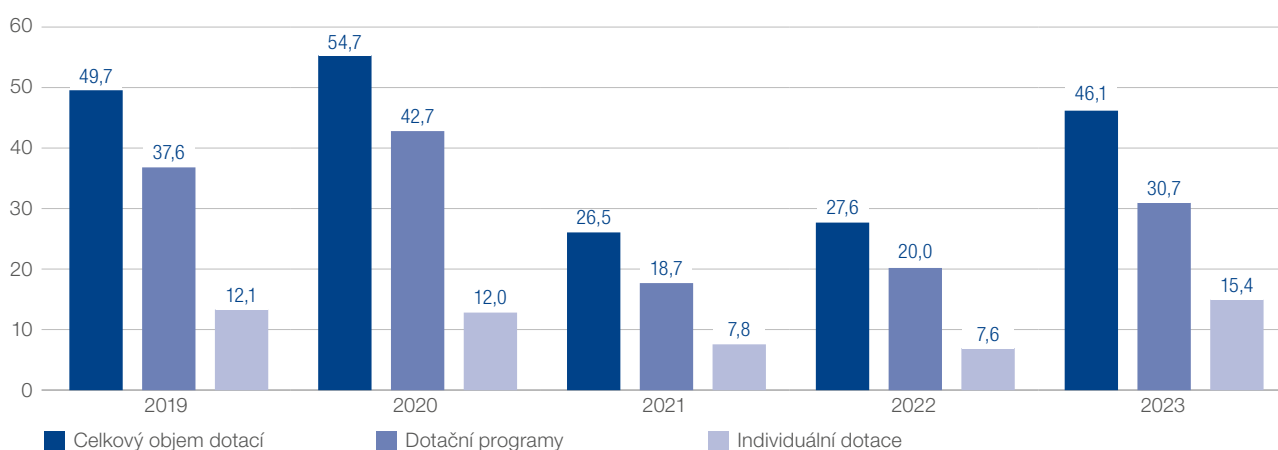
Některé z těchto aktivit níže alespoň trochu přiblížíme a případně i uvedeme konkrétní výsledky.

6.1.1 Minimalizování negativních vlivů na životní prostředí

• Dotace poskytované v oblasti životního prostředí

Poskytování dotací patří mezi jedny z významných aktivit, prostřednictvím kterých se snaží Moravskoslezský kraj minimalizovat negativní vlivy na životní prostředí. Moravskoslezský kraj poskytuje dotace v rámci dotačních programů v oblasti životního prostředí a dále pak také individuální dotace. V roce 2023 byl objem těchto poskytnutých dotací v celkové výši 46,1 mil. Kč. To představuje navýšení oproti roku 2022 o 18,5 mil. Kč. Přehled o výši poskytnutých dotací v období 2019 až 2023 je uveden v následujícím grafu.

Přehled o poskytnutých dotacích v oblasti životního prostředí (mil. Kč)

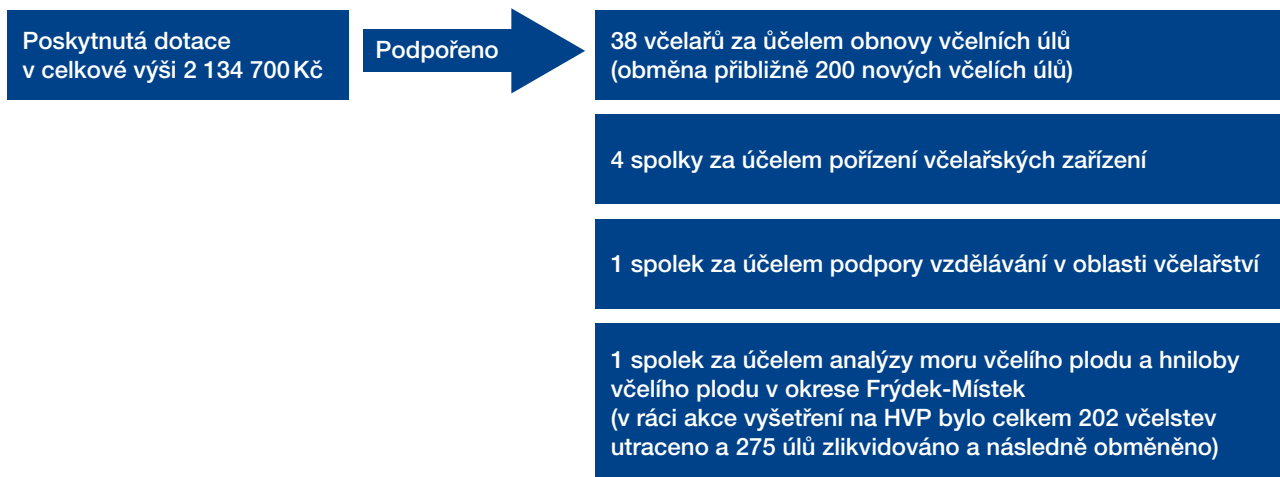

Pro informaci dodáváme, že tento přehled nezahrnuje finanční prostředky vynaložené na tzv. kotlíkové dotace. V roce 2023 činil objem těchto finančních prostředků bezmála 341 mil. Kč. Tato částka zahrnuje jak dotace z EU, tak i příspěvek kraje a obcí.

U této aktivity stojí rozhodně za zmínku zajímavý dotační program Podpora včelařství v Moravskoslezském kraji. V rámci programu jsou poskytovány účelové neinvestiční dotace stávajícím včelařům nebo spolkům včelařů na podporu včelařství v Moravskoslezském kraji. Konkrétně na obnovu včelích úlů, pořízení včelařského zařízení, podporu vzdělávání, výchovy, osvěty a poradenství.

V roce 2023 byla do tohoto programu zařazena nová podporovaná aktivita analýza moru včelího plodu a hniloby včelího plodu v okrese Frýdek–Místek. Důvodem byl rozšířený výskyt tohoto moru a hniloby právě v tomto regionu. Moravskoslezský kraj tak velmi pružně zareagoval na podnět svazů včelařů ve Frýdku–Místku o zařazení této oblasti do dotačního programu. Cílem je zefektivnit detekci původce moru a hniloby v terénu a tím rychleji dohledat klinicky nemocná včelstva v okolí ohnisek, aby bylo šíření nákazy pozastaveno a nedošlo tak k rozšíření v rámci regionu.

V rámci výzvy tohoto dotačního programu bylo přijato celkem 83 žádostí, ze kterých bylo podpořeno 44 žádostí v celkové výši 2 134 700 Kč. Bližší popis poskytnutých žádostí je uveden v následujícím obrázku.

Obrázek č. 4 Přehled o podpořených žádostech v rámci dotačního programu Podpora včelařství v Moravskoslezském kraji

• Dobrovolné dohody

Dobrovolné dohody jsou další velmi důležitou aktivitou k omezení zátěže životního prostředí. Tyto dohody uzavírá kraj s významnými průmyslovými podniky v regionu. V rámci dobrovolných dohod se jak zástupci průmyslu, tak i Moravskoslezský kraj zavazují k plnění řady opatření a realizaci aktivit, které jsou nad rámec zákonných požadavků Evropské unie a České republiky.

V současné době má kraj uzavřeno 5 dobrovolných dohod s významnými podniky v kraji. Konkrétně se jedná o Borsod-Chem MCHZ, s.r.o.; Lenzing Biocel Paskov, a.s.; OKK Koksovny, a.s.; AL INVEST Břidličná, a.s.; Třinecké železárny, a.s.). Všechny tyto dobrovolné dohody jsou uzavřené na dobu určitou do uplynutí dne 31. 12. 2024 a jsou zveřejněny na webových stránkách Moravskoslezského kraje (www.msk.cz).

• Mapa oslunění pro Moravskoslezský kraj

Moravskoslezský kraj si jako první region v Česku nechal zhotovit kompletní [mapu oslunění](#) celého svého území. Kraj chce tímto krokem usnadnit veřejnosti plánování fotovoltaických projektů a podpořit vznik energetických společenství. Prostřednictvím volně přístupných dat je možné zjistit, jaký má konkrétní střecha či pozemek solárně-energetický potenciál.

Těžit z ní budou nejen jednotlivá města a obce, ale i všichni další zájemci o realizaci fotovoltaických projektů. Mapa oslunění je součástí veřejně dostupného krajského mapového systému na webových stránkách Moravskoslezského kraje (www.msk.cz).

• Bezplatné energetické poradenství obcím

Moravskoslezský kraj zdarma nabízí obcím energetické poradenství. Centrum veřejných energetiků zřízené Moravskoslezským energetickým centrem pomáhá obcím a jejich občanům udělat si reálný obrázek o výhodách i nevýhodách obnovitelných zdrojů energie. Prostřednictvím Centra veřejných energetiků kraj pomůže obcím a ředitelům příspěvkových organizací připravit návrhy úspor a vychytávek, které lze provést „od stolu“, nic nestojí, ale ve výsledku nemusí být vůbec malé. Také návrhy větších úsporných energetických balíčků vyžadujících stavební úpravy a delší čas realizace. Energetici budou schopni navrhnout také investice do technologií, které nejen šetří, ale i vydělávají, nebo zapojení obcí a jejich organizací do energetických komunit pro sdílení energií.

Centrum veřejných energetiků má za cíl poskytovat poradenství v oblasti energetiky a čisté mobility pro města a obce. Důraz je kladen na kombinaci poradenství, osvěty a informovanosti ve prospěch naplňování transformačních cílů Moravskoslezského kraje. S projektem Centra veřejných energetiků (CVE) přišel Moravskoslezský kraj v Česku jako první. Je součástí celého SMART balíku opatření, který má za cíl zvýšit energetickou bezpečnost a soběstačnost kraje v oblasti energetiky.

Centrum veřejných energetiků je jedním z 13 plánovaných transformačních projektů regionu připravovaných pro financování z Operačního programu Spravedlivá transformace. Činnost CVE má podpořit transformaci hospodářství MSK na nízkemisní a více udržitelné. Poradenství, osvěta i aktivity při propojování stakeholderů v území budou vycházet z cílů Zelené dohody pro Evropu a příslušné legislativy s jeho implementací související, včetně Nařízení 2020/852.

KDE NÁS NAJDETE?

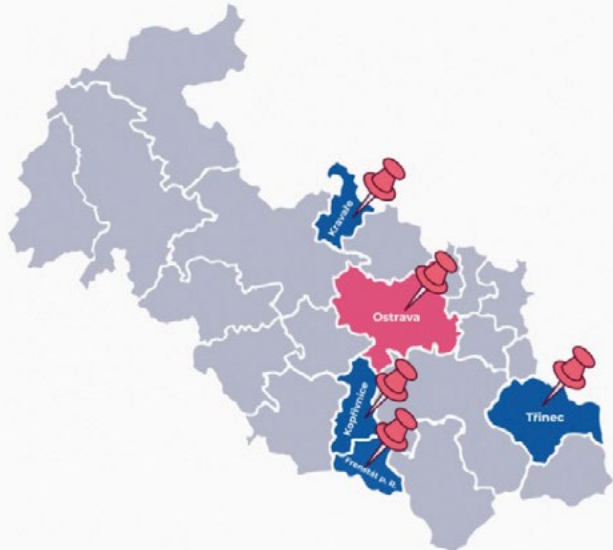
Pracoviště veřejných energetiků postupně naleznete ve vybraných obcích s rozšířenou působností (ORP) Moravskoslezského kraje.

Pracoviště

- Ostrava
- Frenštát pod Radhoštěm
- Kopřivnice
- Kravaře
- Třinec
- Další pracoviště budou otevírána v průběhu roku 2024.

Sjednejte si schůzku
Přijedeme za vámi nebo se spojíme online!

SJEDNAT SCHŮZKU

Obrázek č. 5 Mapa pracovišť veřejných energetiků

• Fotovoltaické elektrárny v krajských budovách

Moravskoslezský kraj pokračuje v instalaci fotovoltaických elektráren v krajských budovách. Spotřeba elektřiny by se tak mohla ročně snížit až o 20 procent, což by krajskému rozpočtu ušetřilo kolem 150 milionů korun ročně. Kraj si nechal vypracovat statické posudky pro více než sedm desítek krajských budov. Chce si tak ověřit, kde je možná instalace solárních panelů pro výrobu elektrické energie. Tam, kde se ukázalo, že fotovoltaika může být, začíná realizace samotných projektů.

• Energetická opatření na budovách ve vlastnictví Moravskoslezského kraje

Na objektech MSK se realizovalo nespočet projektů zaměřených na energetickou úsporu. Šlo například o projekt EPC nebo o projekty na zateplení obvodového pláště budov a modernizaci energetického hospodářství v podobě nových účinnějších zdrojů vytápění, nové inteligentní regulace, výměnu osvětlení, rekuperace tepla, instalaci kombinovaných zdrojů na výrobu tepla a elektrické energie až po instalaci obnovitelných zdrojů energie v podobě fotovoltaických elektráren. Nemalý podíl na úspoře nákladů a energií má implementace energetického managementu na budovách MSK. Velký důraz na energetickou náročnost budovy se klade i při přípravě novostaveb. **Od roku 2016 kraj postupnou realizací těchto opatření ušetřil téměř 119 mil. Kč. Celková energetická úspora oproti roku 2016 činí 10,6 %.**

Příklady úsporných energetických opatření na budovách MSK:

- Muzeum nákladních automobilů Tatra, Kopřivnice – vytápění tepelnými čerpadly.
- Domov Hortenzie, Frenštát pod Radhoštěm – vytápění pomocí kogenerační jednotky (KGJ). V současné době se připravuje projekt novostavby, která má být vytápěna z hlavní kotelny pomocí KGJ. Na střeše má být instalována fotovoltaická elektrárna.
- Domov Duha, Nový Jičín – vytápění pomocí kogenerační jednotky.
- Střední škola a Vyšší odborná škola, Kopřivnice – optimalizace elektrické energie v areálu budov školy. V rámci energetických úspor došlo ke sloučení odběrných míst elektrické energie a k úspoře provozních nákladů a distribučních poplatků. Byla vytvořeno komunitní sdílení elektrické energie.
- Střední škola stavební a dřevozpracující, Ostrava – optimalizace elektrické energie v areálu budov školy. V rámci energetických úspor došlo ke sloučení odběrných míst elektrické energie s vedlejší Střední průmyslovou školou chemickou akademika Heyrovského v Ostravě a k úspoře provozních nákladů a distribučních poplatků. Bylo vytvořeno komunitní sdílení elektrické energie.
- Gymnázium Bílovec – instalována fotovoltaická elektrárna o výkonu 18,45 kWp.
- Krajský úřad MSK – instalována fotovoltaická elektrárna o výkonu 29,7 kWp.

• Aktivity v rámci projektu LIFE COALA

Ani v roce 2023 projekt LIFE COALA rozhodně nezaháel. V uplynulém roce bylo spuštěno bezplatné poradenství pro adaptaci na změnu klimatu. To pomáhá zájemcům z kraje s plánováním, výběrem a přípravou konkrétních klimatických opatření. Za zmínku stojí i vznik Moravskoslezské klimatické aliance. Ta spojuje zástupce zájmových skupin z kraje a Slezského vojvodství v jednotném úsilí o zvyšování odolnosti našeho regionu vůči klimatickým výzvám. Vznikl i facebookový profil MiSe Klima, který se věnuje představení inspirativních příkladů a přístupů v oblasti zelených opatření. Projekt LIFE COALA byl zahájen v prosinci 2023 s cílem

Obrázek č. 6 Logo LIFE COALA

zvýšit klimatickou odolnost celého regionu a naplňovat cíle Adaptační strategie MSK. Hlavním řešitelem projektu je Moravskoslezský kraj spolu s dalšími 12 partnery včetně krajské společnosti Moravskoslezské investice a development, a.s. (MSID). Podrobnosti k tomu projektu jsou k dispozici na webových stránkách www.lifecoala.cz.

• Projekt POHO Park

Na Karvinsku v pohornické krajině vznikne do roku 2027 POHO Park. Bývalý důl Gabriela se promění v živé centrum pohornické krajiny. Nabídne lidem zábavu, vzdělávání i nové příležitosti. POHO Park Gabriela bude taky připomínat minulost i budoucnost přístupu člověka k přírodě při hledání vhodných zdrojů energie. Celý areál bude splňovat náročná energetická kritéria, nová přístavba bude jako jedna z prvních staveb v Moravskoslezském kraji stoprocentně rozebratelná a recyklovatelná. POHO Park se v tomto směru může stát vzorem pro další projekty obnovy industriálních památek nejen v Moravskoslezském kraji. POHO Park budou společně provozovat Moravskoslezský kraj, statutární město Karviná, MSID a spolek Iniciativa Dokořán.

Rekonstrukce dolu Gabriela je součástí strategického projektu POHO Park, který je součástí programu POHO 2030, řeší území o celkové rozloze 22 hektarů. Strategický projekt POHO Park se bude financován z Fondu pro spravedlivou transformaci.

Projekt POHO Parku funguje společně s dalšími chystanými aktivitami v území. Například s projektem Eden Silesia nebo s budoucími rozvojovými plochami.

• Nadlimitní čištění pozemních komunikací

Nadlimitní čištění pozemních komunikací je aktivita, kterou Moravskoslezský kraj provádí nad rámec zákonných povinností. Četnost čištění pozemních komunikací zvýšil v obcích, kde v blízkosti zástavby s vysokou hustotou obyvatel vedou komunikace I., II. a III. třídy s vysokou intenzitou dopravy.

Kraj provedl v roce 2023 prostřednictvím p. o Správa silnic Moravskoslezského kraje nadlimitní čištění komunikací v rozsahu 952 km silnic II. a III. třídy v průjezdních úsecích vybraných obcí a měst. Náklady na nadlimitní čištění dosahovaly částky cca 12,464 mil. Kč. Ze silnic bylo odstraněno až 1 304 tun nečistot (částic) všech frakcí, které se tak opětovně nedostaly do ovzduší.

Přehled o finančních částkách vynaložených na nadlimitní čištění pozemních komunikací (mil. Kč/rok)

6.1.2 Posilování environmentálního povědomí

Posilováním environmentálního povědomí se kraj snaží pozitivně motivovat veřejnost a samozřejmě zaměstnance úřadu a příspěvkových organizací kraje k odpovědnému přístupu k ochraně životního prostředí. Aktivit v této oblasti je opravdu celá řada, a proto nejde ani uvést jejich úplný výčet. Níže přinášíme alespoň drobnou ochutnávku.

• Setkání koordinátorů environmentální výchovy v Moravskoslezském kraji

Koordinátoři environmentální výchovy se setkali 25. ledna 2023 již potřinácté v prostorách Krajského úřadu Moravskoslezského kraje. Od prvopočátku se na této akci podílí Klub ekologické výchovy, z.s. (KEV), Moravskoslezský kraj a OA a VOŠ Ostrava – Mariánské Hory. Od roku 2018 se zapojilo Centrum managementu vzdělávání a výchovy UR, které mimo jiné nabízí také specializační studium koordinátorů EVVO v prostorách školy a od září 2023 zahájí jeho 11. ročník. O setkání byl v uplynulém roce velký zájem vzhledem k přerušení aktivit EVVO z důvodu pandemie. Účastníci hodnotili setkání za přínosné, protože poskytlo pedagogům další náměty pro praktickou výuku EVVO ve školách.

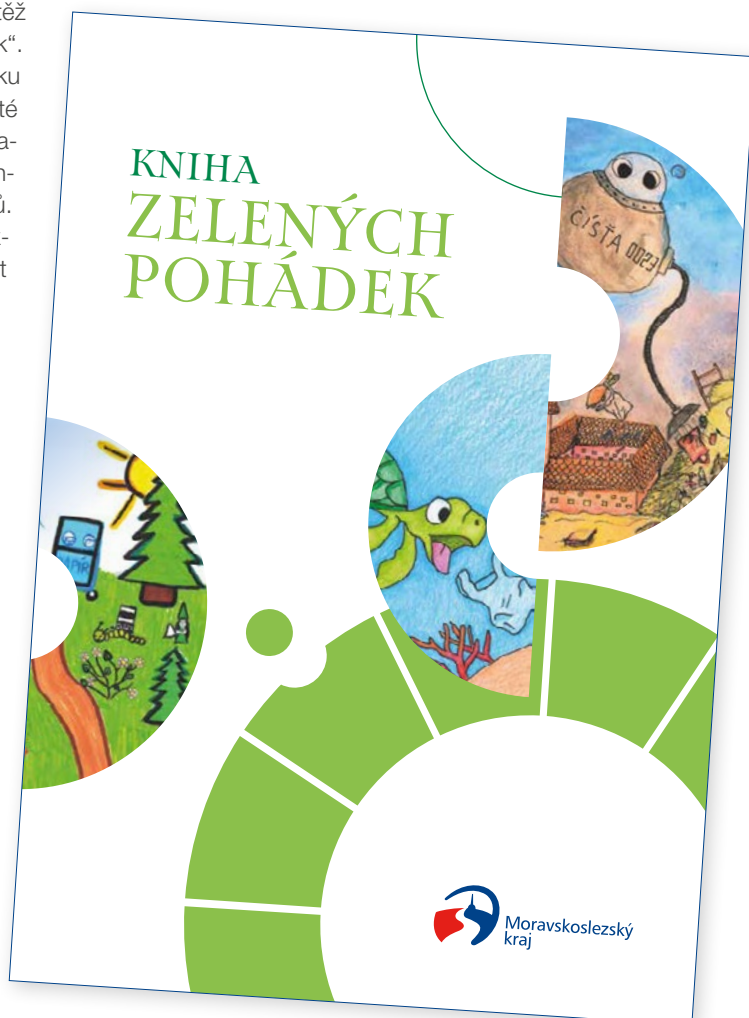
• Soutěž ekologická škola

Moravskoslezský kraj vyhlásil už 14 ročník soutěže ekologická škola v Moravskoslezském kraji. Cílem této soutěže je podpořit, ocenit a zviditelnit probíhající ekologické aktivity škol a školských zařízení včetně práce pedagogů zaměřených na environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu a vzdělávání pro udržitelný rozvoj. Do soutěže se mohly hlásit školy a školská zařízení se sídlem v Moravskoslezském kraji bez ohledu na to, kdo je zřizovatelem.

Z celkového počtu 35 přihlášených škol musela hodnotící komise vybrat 12 nejšikovnějších, které byly oceněny – šest nejlepších v kategorii ekoškola začátečník a ekoškola pokročilý certifikátem a dárkovými poukazy ve výši 15 000 Kč a dalších šest referenčními listy a dárkovými poukazy ve výši 5 000 Kč. Vybrat ty nejlepší školy nebylo vůbec jednoduché, protože jich většina vykazuje v oblasti EVVO velký zájem a aktivitu. Kromě nejrůznějších environmentálních aktivit školy dokonce usilují o ekologizaci svého provozu (např. monitorují spotřebu vody a energií) a zavádějí praktická opatření jako je použití kompostů či vermikompostů.

• Výtvarně-literární soutěž „Kniha zelených pohádek“

V roce 2023 vyhlásil krajský úřad výtvarně-literární soutěž pro děti a mládež s názvem „Kniha zelených pohádek“. Účelem této soutěže bylo vymyslet krátký příběh, pohádku či napsat básničku a doplnit ilustrací. Přitom bylo důležité zachovat dané téma „životní prostředí“. Soutěž se setkala s nebyvalým zájmem a komise tak neměla vůbec lehký úkol, nakonec vybrala celkem 22 prací od 27 autorů. Všechny práce putovali ke grafickému zpracování a vznikla ilustrovaná Kniha zelených pohádek. Knižka dělá radost dětem ve školách, nemocnicích a sociálních zařízeních.

Obrázek č. 7 Obálka Knihy zelených pohádek

• Pomoc s odpadovým hospodářstvím pro obce

Moravskoslezský kraj pomáhá obcím řešit odpadové hospodářství. Mezi 10 z nich rozdělil téměř 3 miliony korun na sběrné nádoby na bioodpad do domácností. Cílem je co nejvíce snížit množství smíšeného komunálního odpadu. Celou třetinu odpadků, které končí v běžných popelnících, tvoří potravinové a kuchyňské zbytky, právě na ně se zaměřuje tento program. Moravskoslezský kraj tak navázal na dotační program Ministerstva životního prostředí, které obcím přispívá na velké sběrné kontejnery na bioodpad. Další 2 miliony korun pak přispěl na tři desítky projektů z oblasti environmentálního vzdělávání a poradenství.

Produkce smíšeného odpadu v Moravskoslezském kraji dlouhodobě klesá a je pod republikovým průměrem. Průměrné množství SKO na jednoho obyvatele je v Moravskoslezském kraji 185 kilogramů za rok, v roce 2010 to bylo 211 kg ročně. Díky osvětě a posilování vztahu obyvatel k životnímu prostředí jeho množství průběžně klesá. [V rámci republiky](#) má Moravskoslezský kraj čtvrtou nejnižší produkci SKO.

Jedním z významných vlivů jsou také odpadové soutěže, které mají obce a jejich občany motivovat k lepšímu nakládání s odpady. Tyto soutěže jsou součástí krajské informační kampaně zaměřené na podporu sběru a třídění odpadu ve městech a obcích České republiky. Příkladem můžeme uvést soutěž **Odpadový Oskar**, která oceňuje obce s nejnižším smíšeným komunálním odpadem. Opomenout nelze ani ocenění O keramickou popelnici, které kraj každoročně uděluje obcím, jejichž občané nejlépe třídí odpad. Za třídění vysloužilých elektrozařízení je pak udělována cena **O keramické sluchátko** a za největší výtěžnost je udělován Elektrooskar. Tyto soutěže jsou součástí krajské informační kampaně zaměřené na podporu sběru a třídění odpadu ve městech a obcích České republiky.

• Praktická pomůcka „Třídíme se zvířátky“

Praktickou pomůcku „Třídíme se zvířátky“ našlo první školní den na lavicích bezmála 2 700 žáků prvních tříd z 60 škol v Ostravě. Je to společný projekt Moravskoslezského kraje, neziskové společnosti EKO-KOM a kolektivních systémů ASEKOL a Elektrowin. Praktická sada obsahuje například rozvrhy hodin, omalovánky, puzzle, kvarteto, papírové cvičné hodiny, záložku nebo barevné pastelky vyrobené z recyklované lepenky. Díky těmto materiálům se děti a jejich rodiče dozví, co se po správném vytrídění děje s vyhozenými plasty, papírem nebo sklem. Aktivita je součástí dlouhodobého osvětového projektu „Intenzifikace odděleného sběru a využívání vytríděných složek komunálního odpadu, včetně obalové složky“, na němž se podílí Moravskoslezský kraj ve spolupráci s Autorizovanou obalovou společností EKO-KOM.

• Sázení stromů

Moravskoslezský kraj a Biskupské lesy se v roce 2023 opětovně zaměřili na obnovu lesa a uspořádali výsadbu mladých stromků. Cílem je nejen samotná výsadba, ale i upozornění na význam lesů pro životní prostředí. První akce Stromy pro Ondřejník proběhla ve dnech 21. 4. – 22. 4. 2023. Celkem se podařilo za pomoci dobrovolníků vysadit 2 200 mladých stromků pod vrchol Ondřejníku. Od začátku této akce se v okolí Ondřejníku podařilo celkem vysadit 10 tisíc mladých stromků.

Ve druhém říjnovém víkendu pak proběhla akce Stromy pro Javorník a vysázeno bylo za pomoci dobrovolníků zhruba 3 000 sazenic, převážně buky a borovice. Po vzniku této akce se v Beskydech povedlo vysadit na 13 tisíc nových stromů.

Příležitostí k dobrovolnému sázení stromů je v současné době poměrně dostatek a k jedné takové se mimo jiné připojili i zaměstnanci úřadu. Připojili se už potřetí k projektu Student v lese a během tří dnů, 26. 4. – 28. 4. 2023, vysadili spolu se studenty vybraných středních škol 2 000 sazenic malých buků na pasece nad obcí Pražmo v Beskydech.

Obrázek č. 9 Sázení stromů v Beskydech

Obrázek č. 8 Praktická pomůcka Třídíme se zvířátky

• Akce Uklidme Česko

Stejně jako v minulých letech jsme se i v roce 2023 zapojili do akce Uklidme Česko, která se koná u příležitosti Dne Země. Více než pět desítek zaměstnanců krajského úřadu a krajské společnosti MSID se vydalo v pátek 21. dubna 2023 uklidit okolí Karvinského srdce - vodní plochy, která vznikla v důsledku důlní činnosti a stala se jedním ze symbolů proměny pohornické krajiny Karvinska. Vysbíraný odpad zaplnil celé dva velkoobjemové desetikubíkové kontejnery. V kontejnerech skončilo velké množství pneumatik, plechovek, skleněných a plastových lahví, igelitových tašek, obalů, vysloužilého elektrika, rozpáraných kabelů a dalších odpadků, které jejich původní majitelé neváhali odložit do přírody. Během několika hodin se padesátce nadšenců podařilo vyklidit okruh kolem celého Karvinského srdce, přírodu vyčistili více než 100 metrů od jeho břehů.

Úklid odpadků je jednou z mnoha aktivit krajského úřadu, které jeho zaměstnanci vykonávají nad rámec svých pracovních povinností.

• Na úřad bez aut

Tradiční akce „Na úřad bez auta!“ nechyběla ani v roce 2023. Opět jsme se připojili ke kampani Evropský týden mobility, kterou od roku 2002 vyhlašuje Evropská komise. Už podvanácté se zaměstnanci úřadu rozhodli v pátek 22. září 2023 nechat svá auta doma a přijet do práce hromadnou dopravou, na kole, koloběžce nebo třeba pěšky. Tento ročník kampaně měl motto NEPLÝTVEJ ENERGÍÍ.

Zaměstnanci úřadu se tak připojili ke snaze upozornit na stále narůstající automobilovou dopravu ve městech a ukázat lidem, že po městě se dá pohybovat chytře, rychle a pohodlně i bez nutnosti využít automobil. Pro zaměstnance, kteří se k této akci připojili připravili kolegové z odboru životního prostředí „placku“ pro přišpendlení na oděv.

Obrázek č. 10
Placka DEN BEZ AUT

6.1.3 Rozvoj čisté mobility

• Podepsané vodíkové memorandum na ministerstvu životního prostředí

Hejtmani Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje podepsali na Ministerstvu životního prostředí vodíkové memorandum, které je společným krokem ke spolupráci v oblasti využití vodíku, a to jak v oblasti podpory aplikace vodíkových technologií, tak v koordinaci rozvoje konceptu „vodíkových údolí“. V návaznosti na memorandum podepsali hejtmani také deklaraci s ministrem životního prostředí, která vyjadřuje společný zájem na dosahování klimatických cílů, kvalitě životního prostředí a prosperitě České republiky a jejích regionů. Cílem je větší mezikrajská spolupráce pro rozvoj vodíkových technologií a podpořit spolupráci transformujících se uhelných regionů tak, aby reálně docházelo k jejich transformaci na prosperující regiony 21. století.

• Představení vodíkové vize Moravskoslezského kraje na Coloursech

Moravskoslezský kraj jako jeden z partnerů festivalu Colours of Ostrava přispěl v roce 2023 do bohatého programu. V rámci Meltingpotu se uskutečnila vodíková diskuze COLOURS AND VOICES OF HYDROGEN. Kromě vodíku kraj na festivalu představil prostřednictvím výstavy v Gongu transformaci regionu.

Kraj také prostřednictvím Moravskoslezského Vodíkového Klastru na festival dodal vodíkový generátor, který v areálu festivalu napájel elektrinou stan merchandisingu a vykryl tak veškerou spotřebu během dne i noci. Použit byl lokálně vyrobený vodík tak, aby byla zachována uhlíková neutralita spotřeby.

• Hydrogen Valley na mezinárodním strojírenském veletrhu

Moravskoslezský kraj podporuje inovace. Novým symbolem našeho kraje by mohl být třeba vodík. To byl hlavní vzkaz Moravskoslezského kraje návštěvníkům Mezinárodního strojírenského veletrhu v Brně, jehož 64. ročník se konal ve dnech 9. 10.-13. 10. 2023. Vozidla s alternativním pohonem produkují méně škodlivin. Zejména vodíkový pohon je čistý a naprosto čistá může být v budoucnosti i jeho výroba. Elektrinu a vodík si také umíme vyrobit sami. V Moravskoslezském kraji navíc můžeme k výrobě vodíku využít i jiné suroviny, jako jsou typicky důlní a koksárenské plyny nebo uhelné kaly – tedy odpad, který se dnes většinou spaluje a zatěžuje životní prostředí. Proto kraj pracuje na tom, aby v kraji vzniklo první české ‚Hydrogen Valley‘, kde energetiku a dopravu založenou na fosilních palivech nahradí vodíkové technologie. Společně s univerzitami a podniky založil Vodíkový klast, a proto i vzniká Vodíková strategie Moravskoslezského kraje, která je po Ústeckém kraji druhým takovým dokumentem v Česku.

6.2. Interní indikátory vlivu

Krajský úřad sleduje měřitelné indikátory vlivu své činnosti na životní prostředí a jejich prostřednictvím mimo jiné vyjadřuje environmentální výkonnost zavedeného systému EMAS.

Sledované indikátory zohledňují činnosti, u kterých byly identifikovány přímé environmentální aspekty a také požadavky a doporučení Odvětvového referenčního dokumentu. Ke sledovaným indikátorům patří především:

- spotřeba energie (elektrické energie a tepla),
- spotřeba vody,
- spotřeba surovin a materiálu (spotřeba kancelářského papíru a spotřeba pohonných hmot),
- množství vyprodukovaného odpadu.

Nařízení EMAS umožňuje nevykazovat ukazatele/indikátory, které nejsou vzhledem k činnosti organizace relevantní. Krajský úřad nepovažuje za relevantní, vzhledem ke své činnosti, indikátor týkající se biologické rozmanitosti.

V souladu s nařízením EMAS jsou hodnoty hlavních indikátorů environmentální výkonnosti za rok 2023 uvedeny v následující tabulce.

Indikátor	Celková roční hodnota	Hodnota na jednoho zaměstnance	Hodnota na m ²
Roční spotřeba elektrické energie včetně energie vyrobené z obnovitelných zdrojů	1 065 MWh	1 554 kWh	53,84 kWh
Roční spotřeba tepelné energie včetně energie vyrobené z obnovitelných zdrojů	1 146 MWh	1 672 kWh	57,94 kWh
Roční spotřeba el. energie u dobíjecích stanic pro elektromobily	1 879 MWh	neuváděno	neuváděno
Spotřeba vody	6 697 m ³	9,77 m ³	neuváděno
Spotřeba kancelářského papíru	2 752 balíků	4,02 balíků	neuváděno
Spotřeba pohonných hmot	61 149 litrů	89,22 litrů	neuváděno
Spotřeba chemických látek	6 kg	0,0088 kg	neuváděno
Množství odpadu	41,16 tun	60,06 kg	neuváděno
Množství nebezpečného odpadu	0,176 t	0,26 kg	neuváděno
Emise skleníkových plynů z provozu automobilů a dieselagregátů	135,054 t CO ₂ ekv	0,197 t CO ₂ ekv	neuváděno
Hmotnostní průtok různých používaných materiálů	59,4 tun	86,7 kg	neuváděno

Tabulka č. 5 Hodnoty hlavních indikátorů environmentální výkonnosti za rok 2023

Konkrétní hodnoty sledovaných indikátorů za posledních pět let, tj. za rok 2019 až 2023 jsou uvedeny na následujících stránkách.

V případě hlavních sledovaných indikátorů (tj. spotřeba elektrické energie, tepelné energie, vody, pohonných hmot, kancelářského papíru a produkce odpadů) si úřad stanovil cíl snížit jejich hodnoty v období let 2019 až 2023 o minimálně 2% v porovnání s rokem 2018. Z tohoto důvodu jsme se rozhodli hodnoty za rok 2023 porovnat jak s hodnotami roku 2022, tak i s hodnotami z roku 2018.

U některých indikátorů uvádíme i jeho hodnotu přepočtenou na zaměstnance. Pro úplnost informací tedy přikládáme v následující tabulce i vývoj počtu zaměstnanců v jednotlivých letech.

	2019	2020	2021	2022	2023
Počet zaměstnanců krajského úřadu	685	689	691	689	685

Tabulka č. 6 Počet zaměstnanců krajského úřadu v jednotlivých letech

6.2.1 Spotřeba energie

Krajský úřad spotřebovává tepelnou a elektrickou energii zcela běžným způsobem, to je pro zajištění provozu objektu KÚ, výpočetní a další techniky.

Úřad je schopen si vyrobit část energie sám díky fotovoltaickému a fototerickému systému nainstalovanému v objektu KÚ. Procentní poměr roční spotřeby energie k energii vyrobené z obnovitelných zdrojů v roce 2023 představoval 2,89%. Tento ukazatel sledujeme od roku 2019, proto není možné porovnání s rokem 2018.

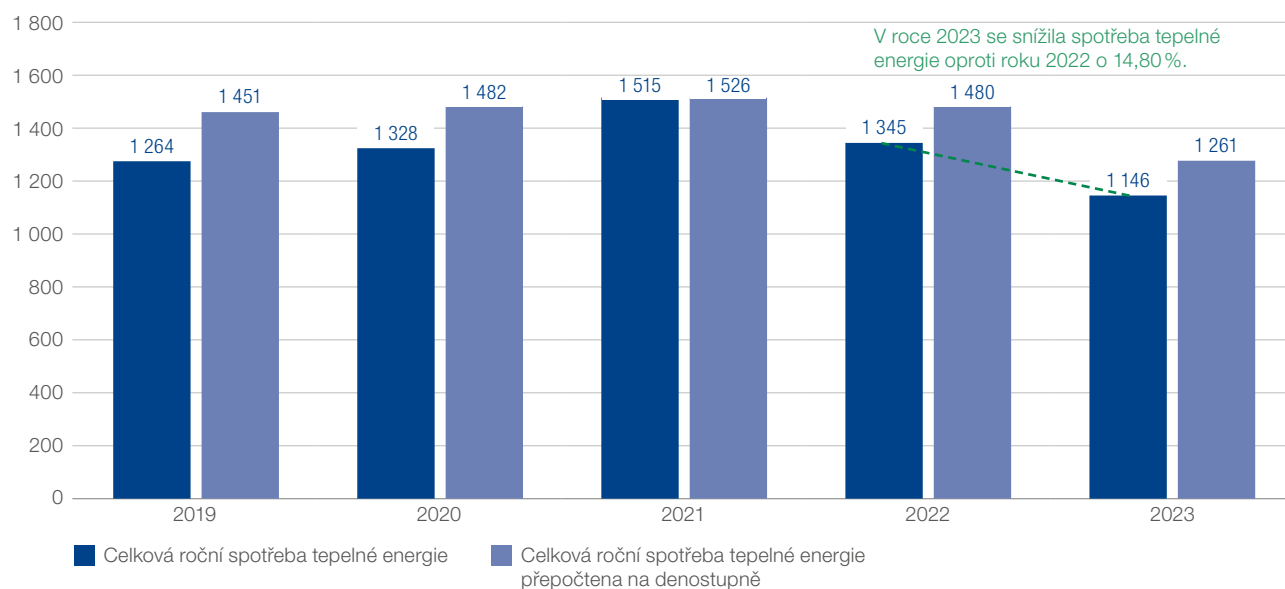
	2019	2020	2021	2022	2023
Procentní poměr roční spotřeby energie k energii vyrobené obnovitelných zdrojů	1,38 %	1,48 %	1,74 %	2,75 %	2,89 %

Tabulka č. 7 Poměr roční spotřeby energie k energii vyrobené krajským úřadem z obnovitelných zdrojů

• Spotřeba tepelné energie

Spotřeba tepelné energie se v roce 2023 oproti roku 2022 **snížila** o 14,80 % (199 MWh/rok), po přepočtu na denostupně je to o 6 %. Přehled spotřeby v jednotlivých letech je vidět v následujícím obrázku.

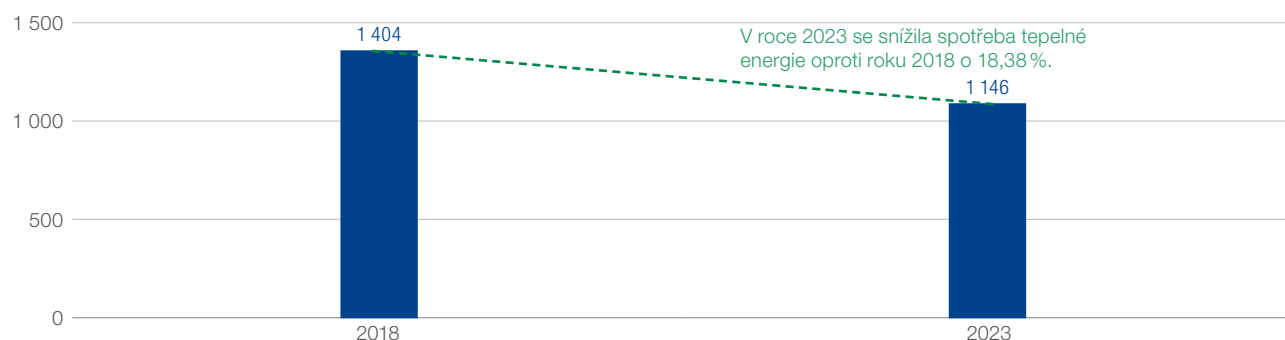
Celková roční spotřeba tepelné energie v objektu KÚ (MWh/rok)

Hodnoty celkové roční spotřeby tepla přepočtené na denostupně dokazují, že klimatické podmínky nijak zásadně neovlivnily skutečnou (fakturovanou) spotřebu tepelné energie.

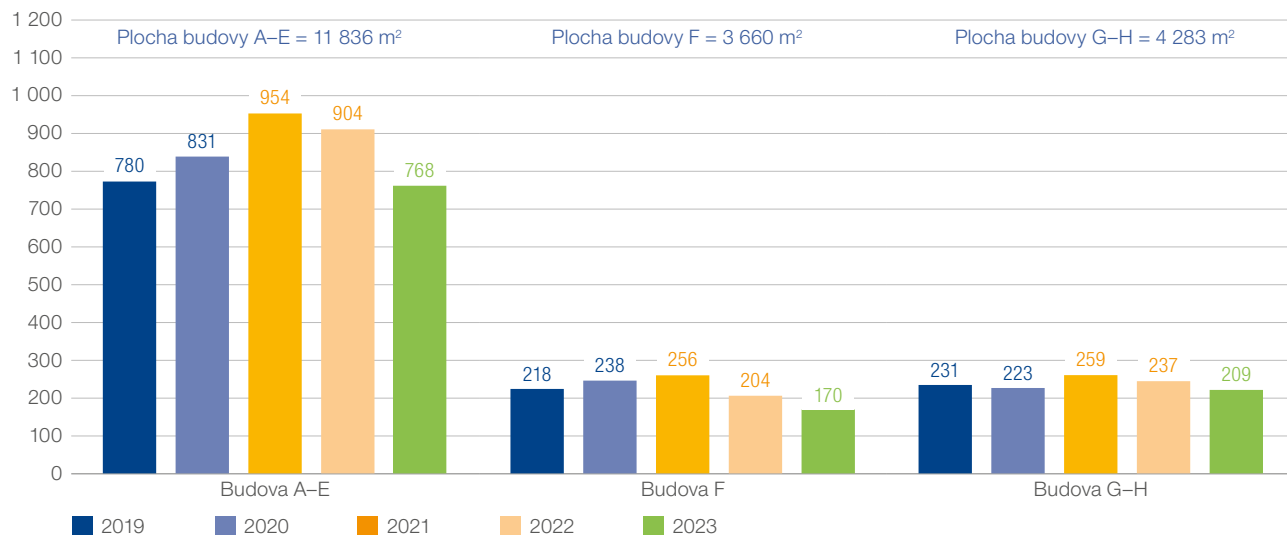
Oproti roku 2018 se spotřeba v roce 2023 **snížila** o 18,38 % (258 MWh/rok).

Srovnání celkové roční spotřeby tepelné energie v objektu KÚ v roce 2023 s rokem 2018 (MWh/rok)

Na snížení spotřeby tepla mají do určité míry podíl přijatá energetická opatření a IRC regulace, která je už dnes běžnou součástí provozu objektu KÚ. S ohledem na zachování teplotního komfortu při práci v kancelářích budou další případná opatření ke snížení spotřeby tepelné energie už pouze doplňková. Pro informaci uvádíme také měrnou spotřebu tepelné energie na m² podlahové plochy v jednotlivých částech objektu KÚ.

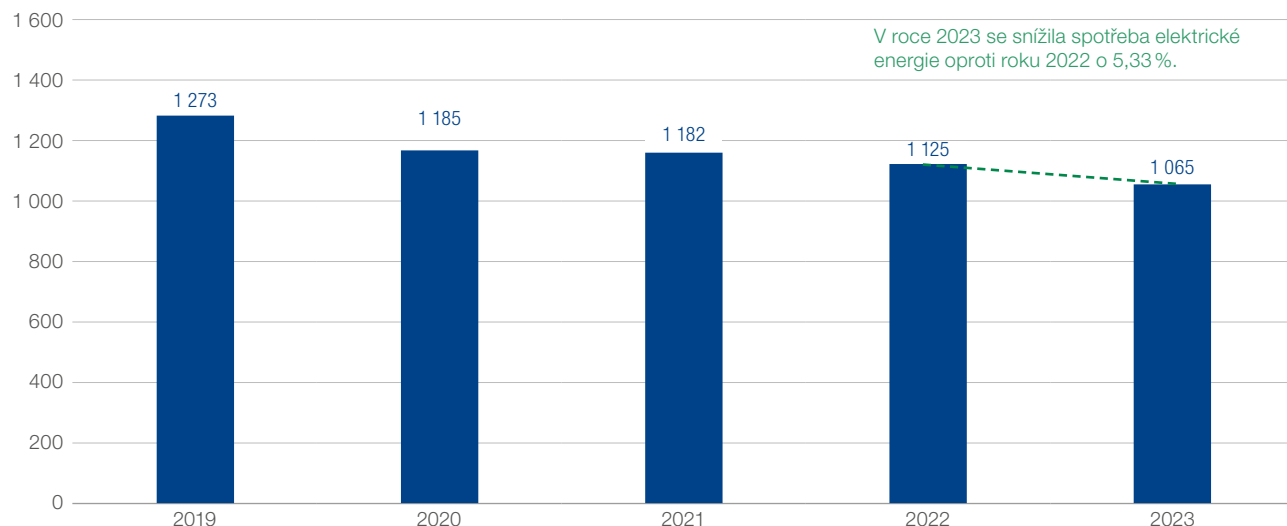
Spotřeba tepelné energie v jednotlivých částech objektu KÚ (MWh/rok)

• Spotřeba elektrické energie

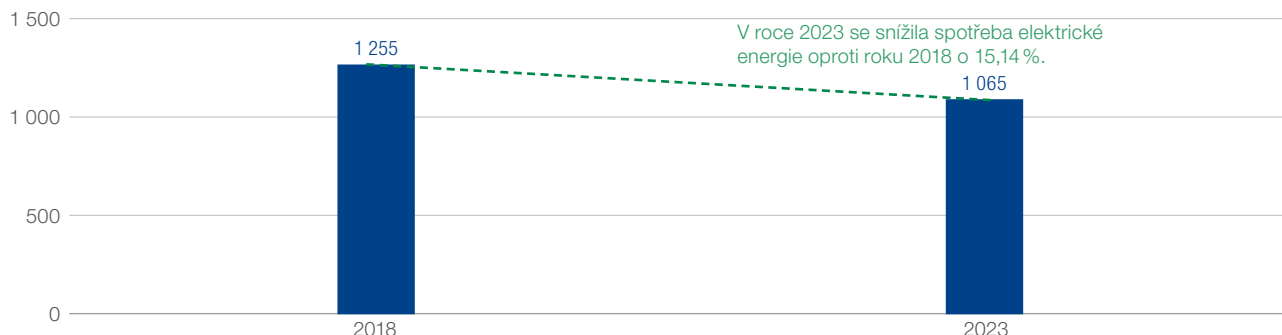
Spotřeba elektrické energie se v roce 2023 oproti roku 2022 **snížila** o 5,53 % (60 MWh/rok). Na snížení spotřeby mají vliv jak nastavená opatření (tj. používání LED osvětlení, jeho regulace, vypínání výpočetní techniky apod.), tak i fotovoltaický systém nainstalovaný v objektu KÚ. Ten za svůj druhý rok provozu vyrobil 27,40 MWh/rok a pokryl tak 1,24 % z celkové roční spotřeby elektrické energie. Přehled celkové roční spotřeby je vidět v následujícím obrázku.

Celková roční spotřeba elektrické energie v objektu KÚ (MWh/rok)

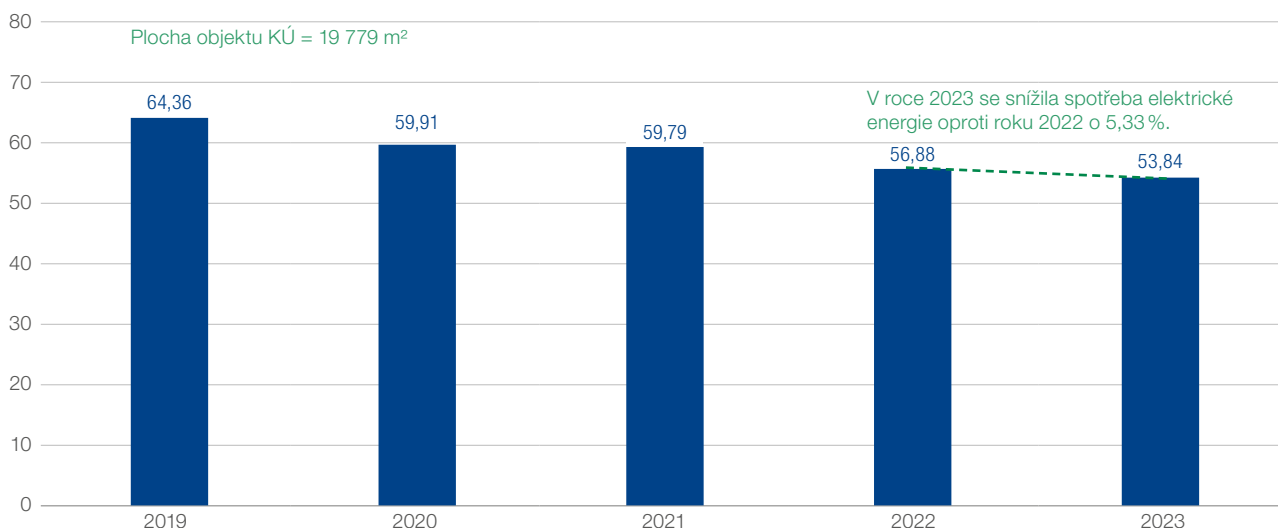
Spotřeba elektrické energie se snížila i oproti roku 2018, a to o 15,14 % (190 MWh/rok).

Srovnání celkové roční spotřeby elektrické energie v objektu KÚ v roce 2023 s rokem 2018 (MWh/rok)

Pro informaci uvádíme také měrnou spotřebu elektrické energie na podlahovou plochu objektu KÚ, u které je patrný pokles spotřeby v roce 2023 oproti roku 2022 o 5,34 %. Konkrétní hodnoty v jednotlivých letech jsou vidět v následujícím obrázku.

Měrná spotřeba elektrické energie v objektu KÚ na m² podlahové plochy (kWh/rok/m²)

• Spotřeba elektrické energie u dobíjecích stanic pro elektromobily

Na parkovišti před hlavním vstupem do objektu KÚ jsou zřízeny 4 veřejné dobíjecí stanice, které využívá jak veřejnost, tak i úřad pro své 2 elektromobily. Pro informaci uvádíme níže v tabulce celkovou roční spotřebu elektrické energie u těchto dobíjecích stanic.

	2019	2020	2021	2022	2023
Celková roční spotřeba elektrické energie u dobíjecích stanic pro elektromobily	3,380 MWh/rok	3,649 MWh/rok	3,316 MWh/rok	2,309 MWh/rok	1,879 MWh/rok

Tabulka č. 8 Přehled o celkové roční spotřebě elektrické energie u dobíjecích stanic pro elektromobily u objektu KÚ

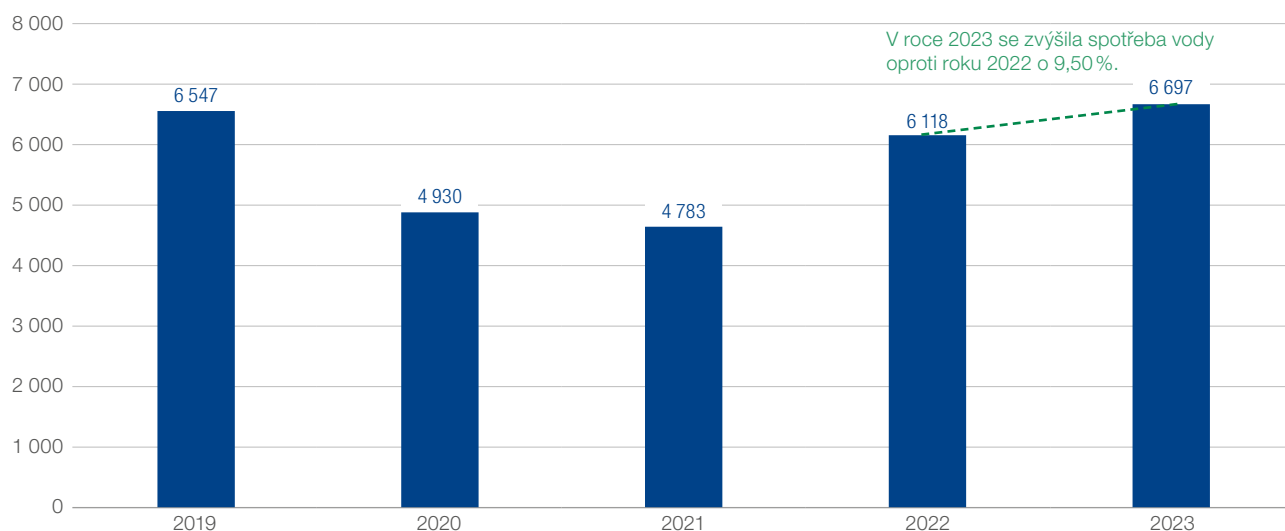
6.2.2 Spotřeba vody

Krajský úřad spotřebovává vodu zcela běžným způsobem, tj. pro zajištění provozu objektu KÚ. Voda je využívána pro zajištění provozu sociálních zařízení, kuchyněk, myčky aut využíváné v rámci autoprovozu krajského úřadu, pro zajištění stravovacích služeb v objektu KÚ (příprava pokrmů, umývání nádobí) a úklidu objektu KÚ.

Zdrojem vody je pouze veřejný vodovod. Úřad neshromažďuje dešťovou vodu a ani nevyužívá recyklovanou šedou vodu. Odpadní vody jsou vypouštěny do veřejné kanalizace přes odlučovače ropných látek a tuků. Pro minimalizaci rizika úniku nebezpečných látek do kanalizace jsou využívány záchytné vany a sorbenty.

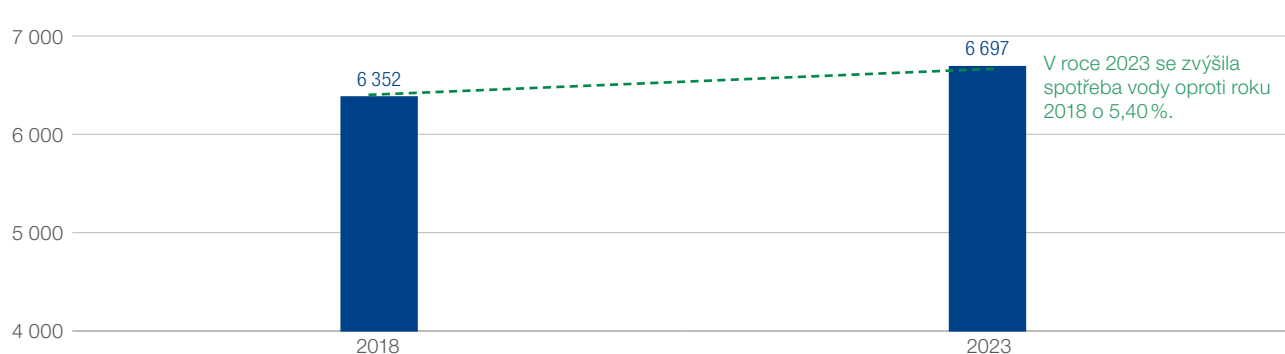
Spotřeba vody se v roce 2023 oproti roku 2022 **zvýšila** o 9,50 % (579 m³). Nárůst spotřeby vody je do určité míry ovlivněn návratem chodu úřadu do běžného režimu, jaký byl před pandemií, tj. spotřeba vody se v uplynulém roce přiblížila běžné spotřebě před rokem 2020. Na úřadě je už plná vytíženost školících a zasedacích místností, využívána je také cvičební místnost i sprchy. Spotřebu vody v jednotlivých letech uvádíme v následujícím obrázku.

Celková roční spotřeba vody v objektu KÚ (m³/rok)

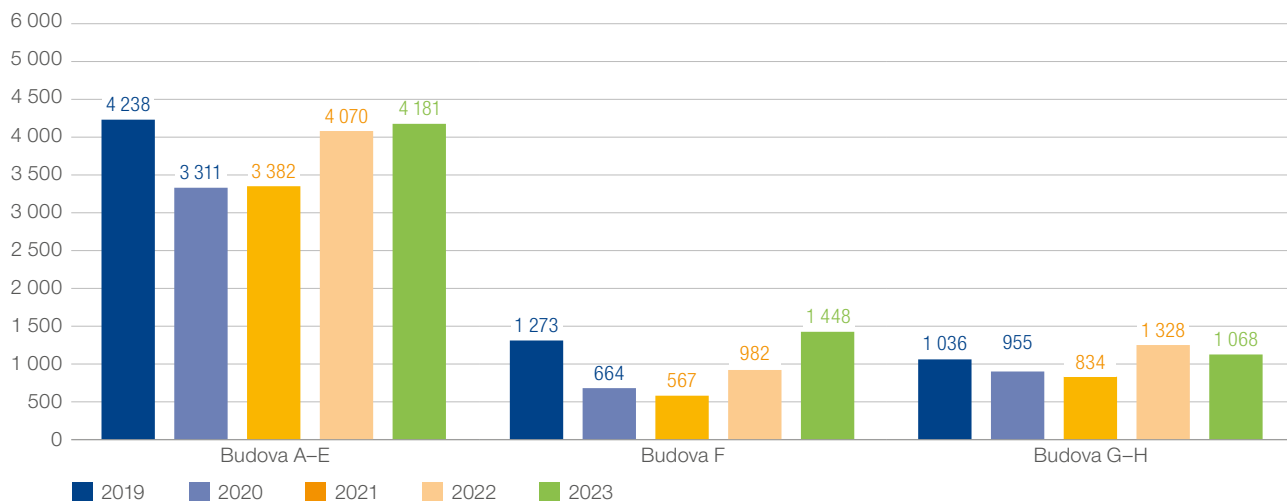
Ke zvýšení spotřeby vody došlo i oproti roku 2018 o 5,4 % (345 m³/rok).

Srovnání celkové roční spotřeby vody v objektu KÚ v roce 2023 s rokem 2018 (m³/rok)

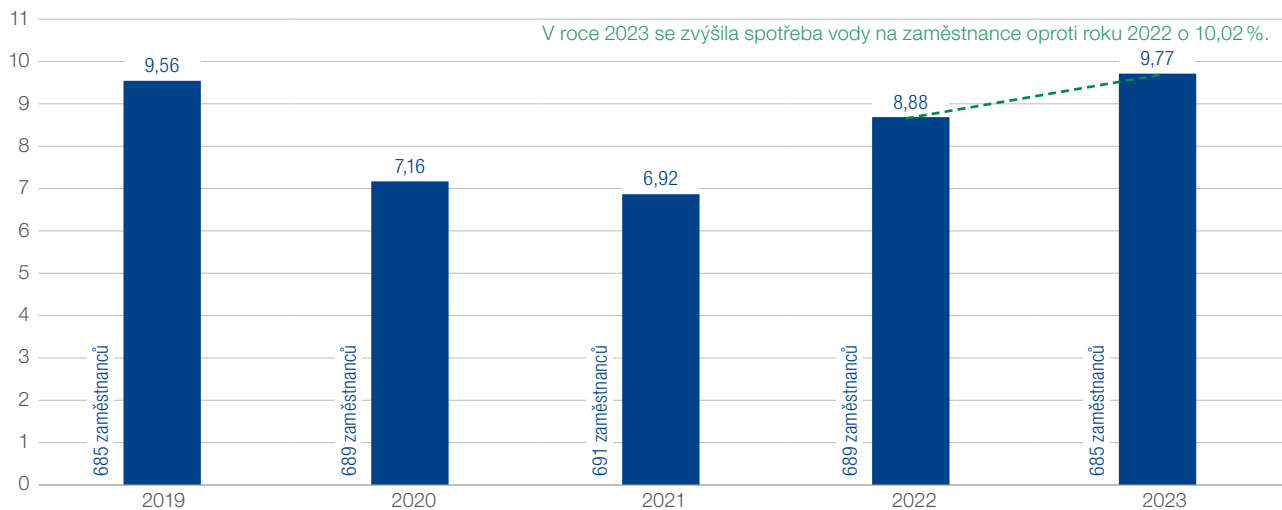
Zvýšení spotřeby vody v roce 2023 oproti roku 2022 je patrné i v některých částech budovy. Přehled roční spotřeby vody v jednotlivých částech objektu KÚ uvádíme v následujícím obrázku.

Přehled o spotřebě vody v jednotlivých částech objektu KÚ (m³/rok)

I přes tento nárůst spotřeby lze konstatovat, že měrná spotřeba vody na zaměstnance se pohybuje na přibližně srovnatelných hodnotách. V roce 2023 oproti roku 2022 narostla přibližně o 10,02 % (0,89 m³/rok).

Měrná spotřeba vody v objektu KÚ na zaměstnance (m³/rok)

Pro informaci dodáváme, že Odvětvový referenční dokument stanovuje u tohoto indikátoru hodnotu tzv. srovnávacího kritéria 6,4 m³/rok/zaměstnanec. Hodnotu tohoto srovnávacího kritéria překročil krajský úřad v roce 2023 o 3,37 m³/rok/zaměstnanec.

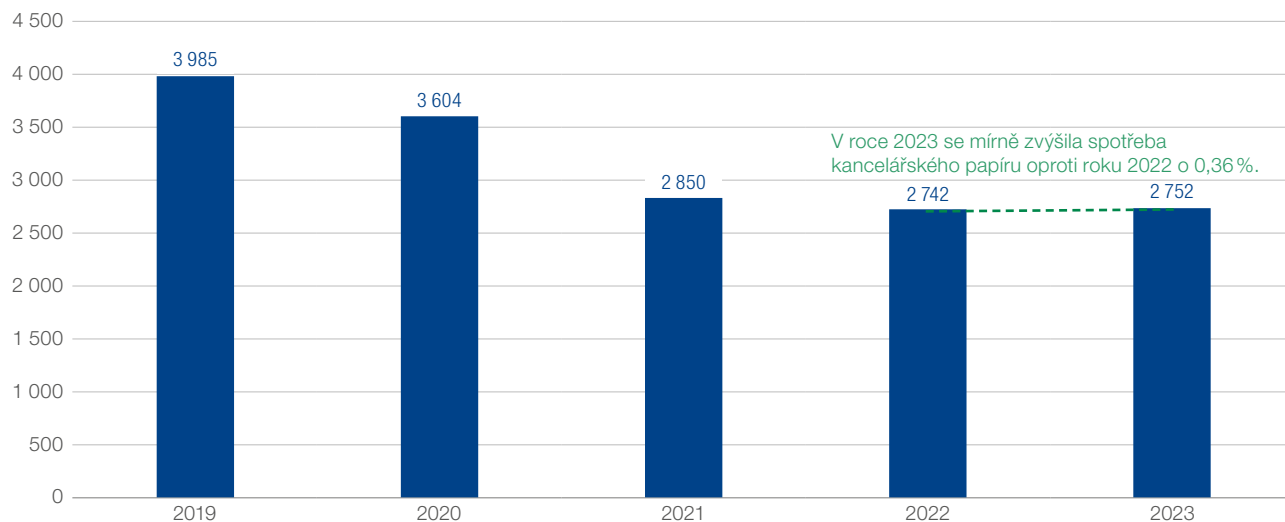
6.2.3 Spotřeba materiálů

Krajský úřad je nevýrobní organizace. Spotřeba materiálu nemá v jeho případě žádný zásadní vliv na životní prostředí. K materiálům, které úřad nejvíce využívá a spotřebovává se řadí kancelářský papír a pohonné hmoty. Jejich konkrétní spotřeby uvádíme níže.

- **Spotřeba kancelářského papíru**

Spotřeba kancelářského papíru v roce 2023 je téměř totožná ve srovnání s rokem 2022. Přehled celkové roční spotřeby uvádíme v následujícím obrázku.

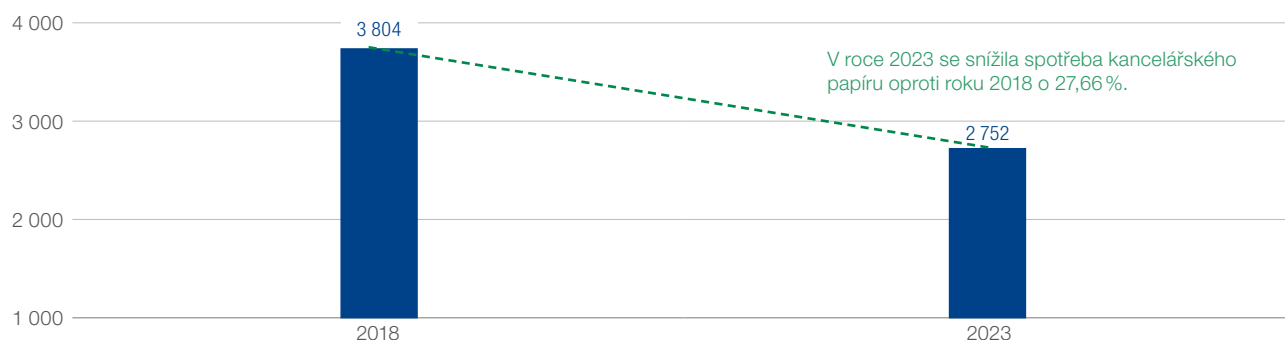
Celková roční spotřeba kancelářského papíru na krajském úřadu (balíky/rok)

Přetrvávající nižší spotřeba papíru je jednoznačně spojena s elektronizací úřadu. Přispívá k tomu i změna myšlení zaměstnanců, kteří sami tisk eliminují na nezbytné minimum.

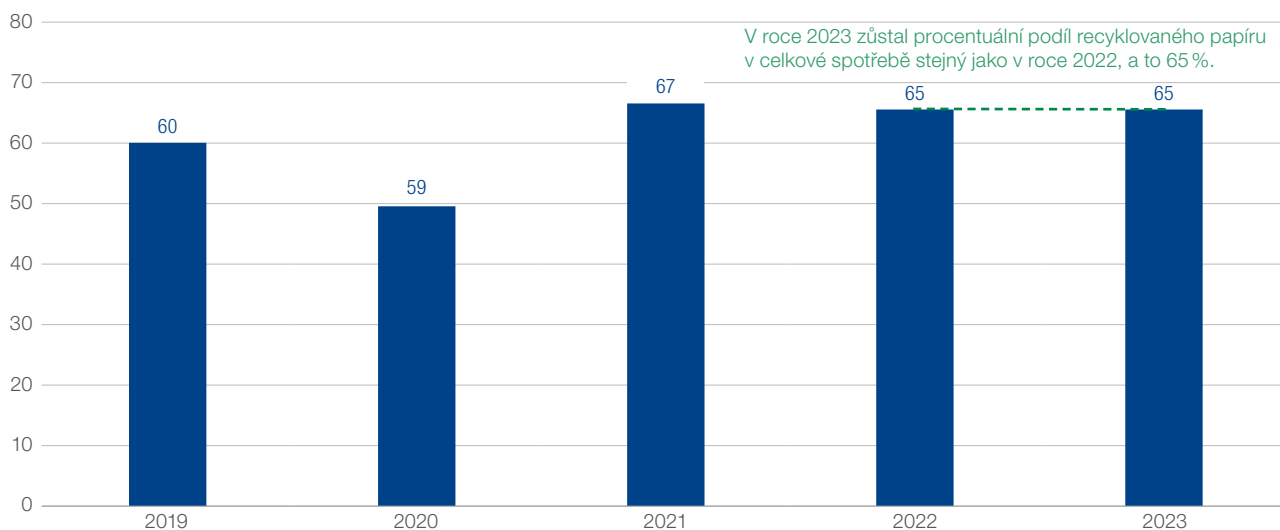
Výrazné snížení spotřeby kancelářského papíru je patrné ze srovnání s rokem **2018**, a to o 27,66 % (2 752 balíků/rok).

Srovnání roční spotřeby kancelářského papíru na KÚ v roce 2023 s rokem 2018 (balíky/rok)

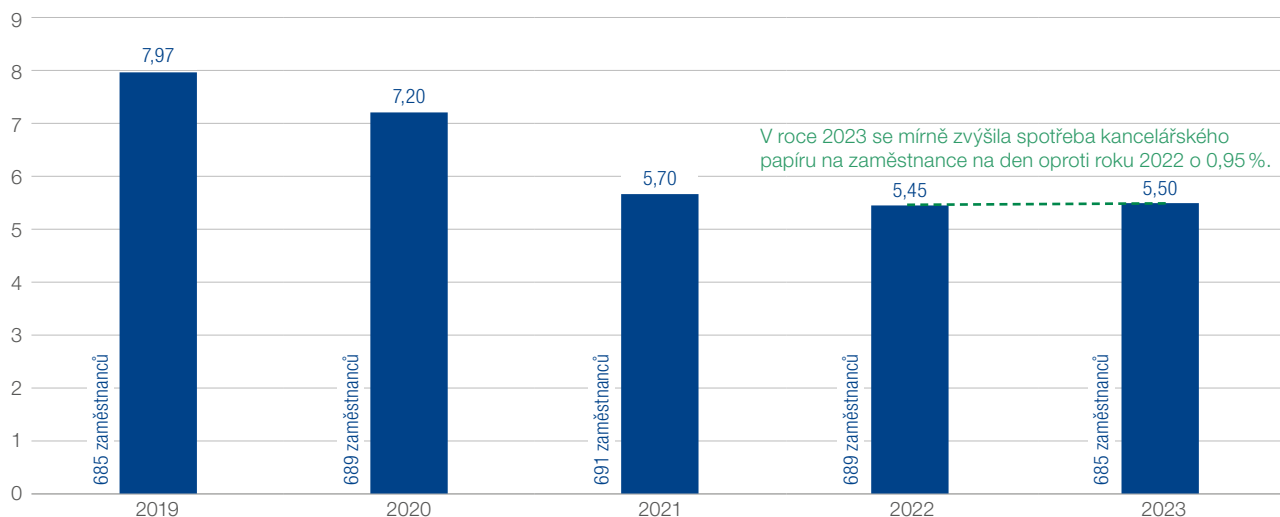
Z více jak 60 % tvoří spotřebu kancelářského papíru recyklovaný kancelářský papír. Jeho používání je běžnou součástí každodenní činnosti úřadu. Procentuální podíl jeho spotřeby v jednotlivých letech uvádíme v následujícím obrázku.

Procentuální podíl recyklovaného papíru v celkové spotřebě kancelářského papíru na krajském úřadu (v %)

V případě denní spotřeby listů kancelářského papíru na jednoho zaměstnance při porovnání roku 2023 s rokem 2022 došlo k nepatrnému nárůstu o 0,92 % (0,05 listů/den). Pokud ale srovnáme tuto spotřebu s předchozími roky, tak je vidět její snížení, což je patrné i z následujícího obrázku.

Spotřeba listů kancelářského papíru na zaměstnance na 1 den (listy/den)

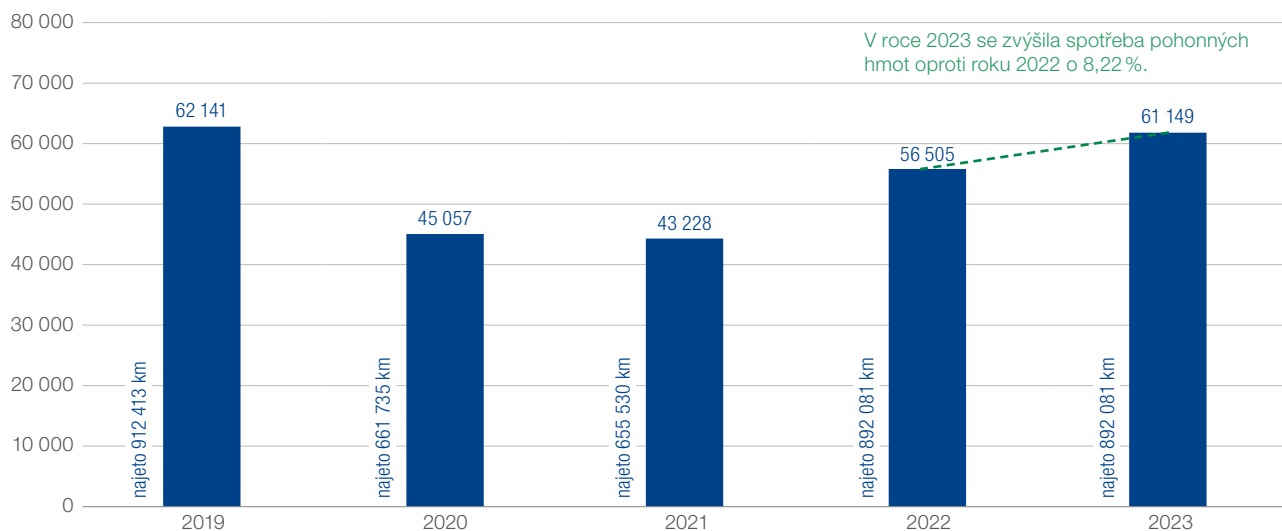
Odvětvový referenční dokument stanovuje opět hodnotu tzv. srovnávacího kritéria ve výši 15 listů na den na zaměstnance. Hodnota, které dosáhl krajský úřad v roce 2023, je v porovnání s hodnotou srovnávacího kritéria významně nižší, a to o 9,5 listů za den na jednoho zaměstnance.

• Spotřeba pohonných hmot

Pohonné hmoty využívá krajský úřad pro provoz svých 48 vozidel a pro zajištění provozu náhradního zdroje elektrické energie, tj. dieselaagregátu.

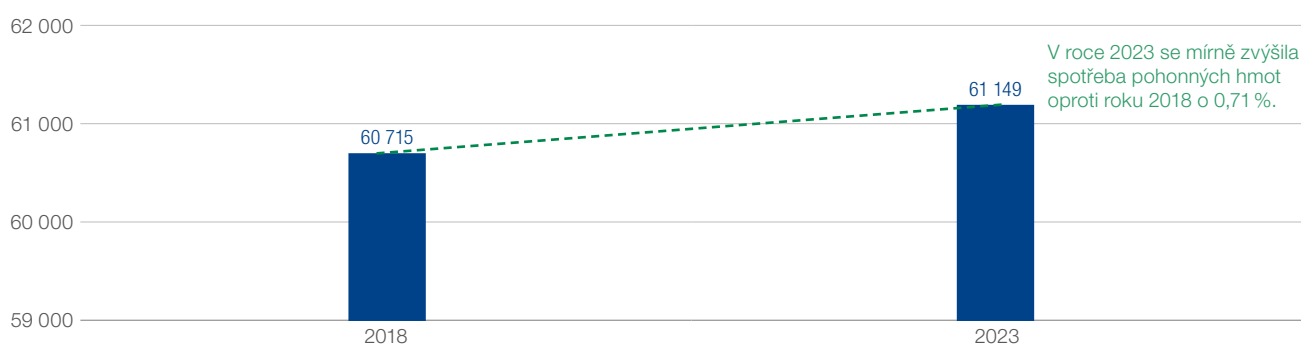
Spotřeba pohonných hmot se v roce 2023 oproti roku 2022 **zvýšila** o 8,22 % (4 644 litrů/rok). Toto zvýšení je do určité míry způsobeno plným obnovením činnosti úřadu, jako tomu bylo před pandemií. To ukazuje i množství najetých kilometrů v roce 2023 v porovnání s předchozími roky. I přes navýšení stále platí, že zaměstnanci ve velké míře využívají online prostor a řadu osobních setkání dříve vyžadujících pracovní cesty nahradili on-line jednáním. Také více využívají, při služebních pochůzkách v rámci města Ostravy, veřejnou hromadnou dopravu a k dispozici mají i elektrokola. Konkrétní hodnoty spotřeby pohonných hmot jsou uvedeny v následujícím obrázku.

Celková roční spotřeba pohonných hmot (litry/rok)

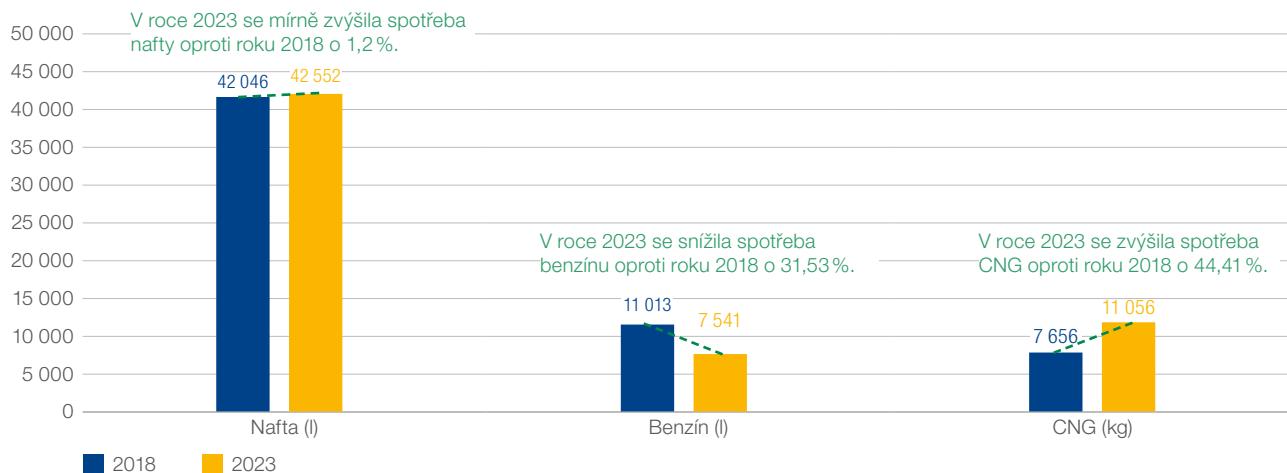
Nepatrné zvýšení spotřeby pohonných hmot je patrné i **oproti roku 2018**, kdy se zvýšila v roce 2023 o 0,71 % (434 litrů/rok).

Srovnání celkové roční spotřeby pohonných hmot na KÚ v roce 2023 s rokem 2018 (litry/rok)

Porovnání spotřeby celkového množství jednotlivých druhů paliv ukazuje, že se daří postupně snižovat spotřebu benzínu. Ta poklesla v roce 2023 oproti roku 2018 o 31,53 % (3 472 litrů/rok). Zásadní vliv na to má fakt, že z celkového počtu 48 vozidel je 19 z nich na CNG. Konkrétní přehled spotřeby jednotlivých druhů paliv uvádíme v následujícím obrázku.

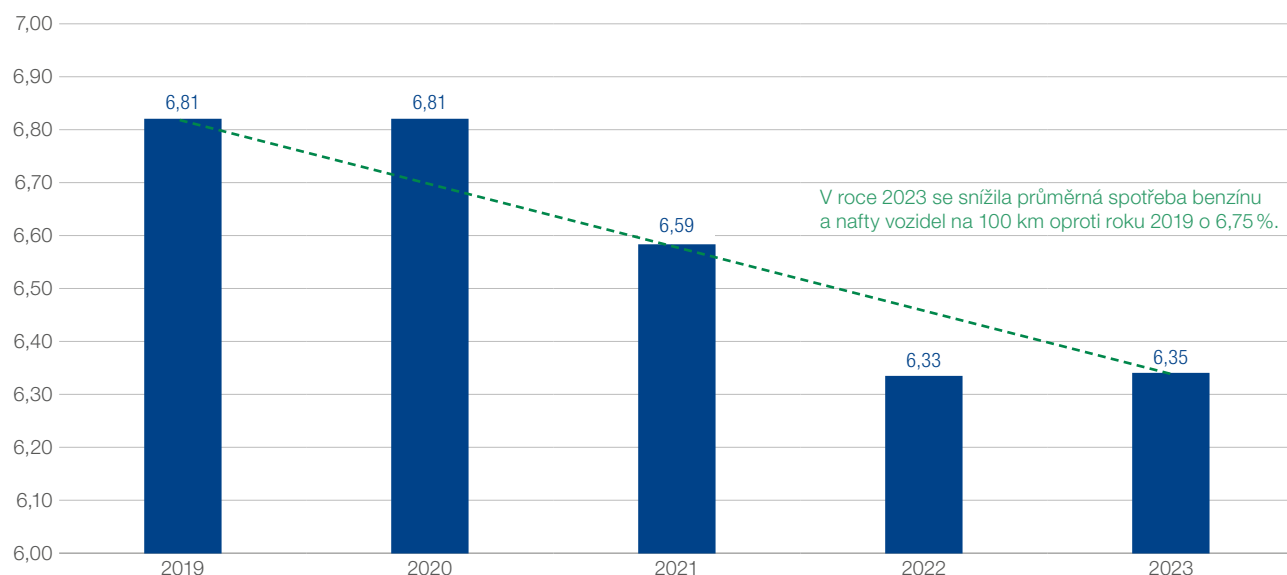
Celková roční spotřeba jednotlivých pohonných hmot

Pro informaci dodáváme, že v rámci environmentálních cílů jsme měli stanovený cíl snížit průměrnou spotřebu benzínu a nafty referentských vozidel na 100 km o 1 % oproti roku 2019. Což se povedlo. Ze srovnání celkové spotřeby nafty a benzínu u všech automobilů provozovaných krajským úřadem je vidět snížení z 6,81 litrů/100 km v roce 2019 na 6,35 litrů/100 km v roce 2023, tj. o 6,75 %.

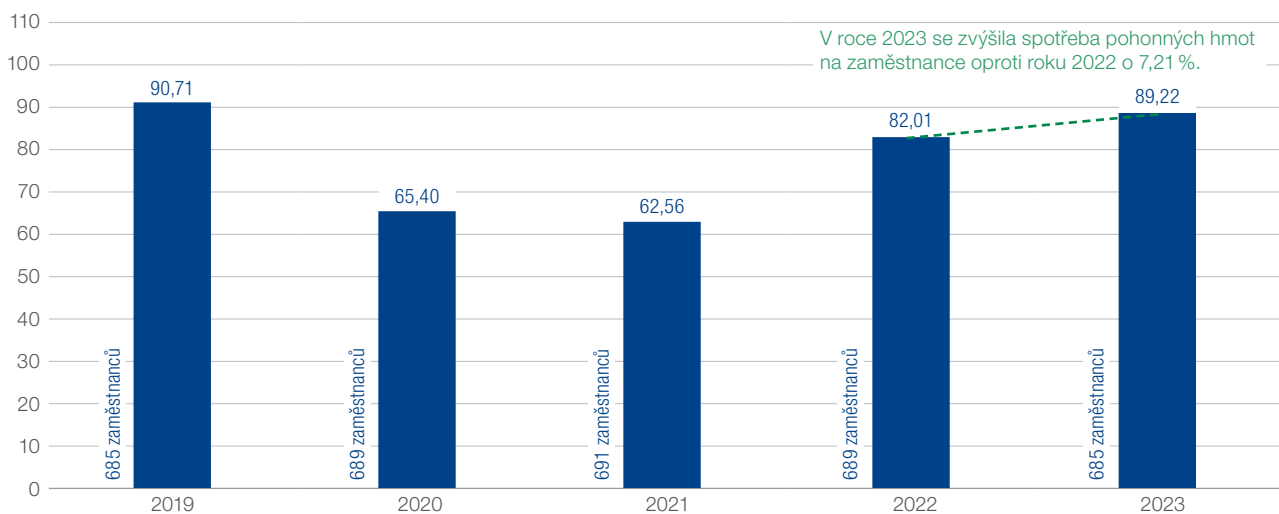
Na tomto trendu má určitě velký podíl postupná obměna vozového parku, kdy nově zakoupená vozidla mají mnohdy nižší spotřebu. Konkrétní hodnoty uvádíme v následujícím obrázku.

Spotřeba benzínu a nafty vozidel KÚ na 100 km (litry/100 km)

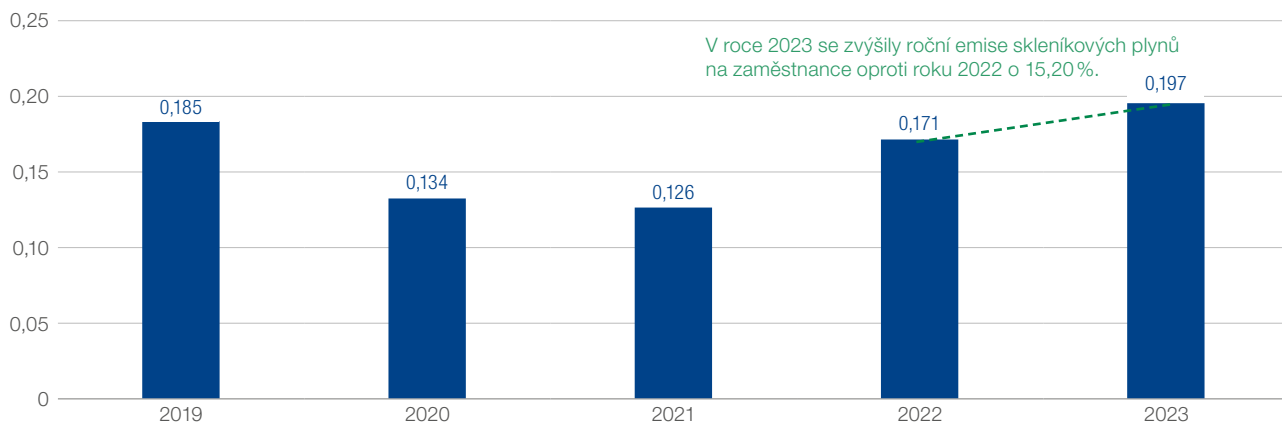
Jako doplňující informaci přikládáme v následujícím obrázku také přehled o spotřebě pohonných hmot na zaměstnance. Nárůst této spotřeby v roce 2023 oproti roku 2022 o 7,21 % je dán vyšším množstvím najetých kilometrů a nepatrným snížením počtu zaměstnanců.

Roční spotřeba pohonných hmot na zaměstnance (litry/rok)

Emise skleníkových plynů z provozu vozidel a dieselaagregátů se v roce 2023 oproti roku 2022 mírně zvýšily o 0,026t ekvivalentu CO₂/rok, tj. o 15,20 %.

Emise skleníkových plynů z provozu automobilu a dieselaagregátů na zaměstnance t ekvivalentu (CO₂/rok/zaměstnanec)

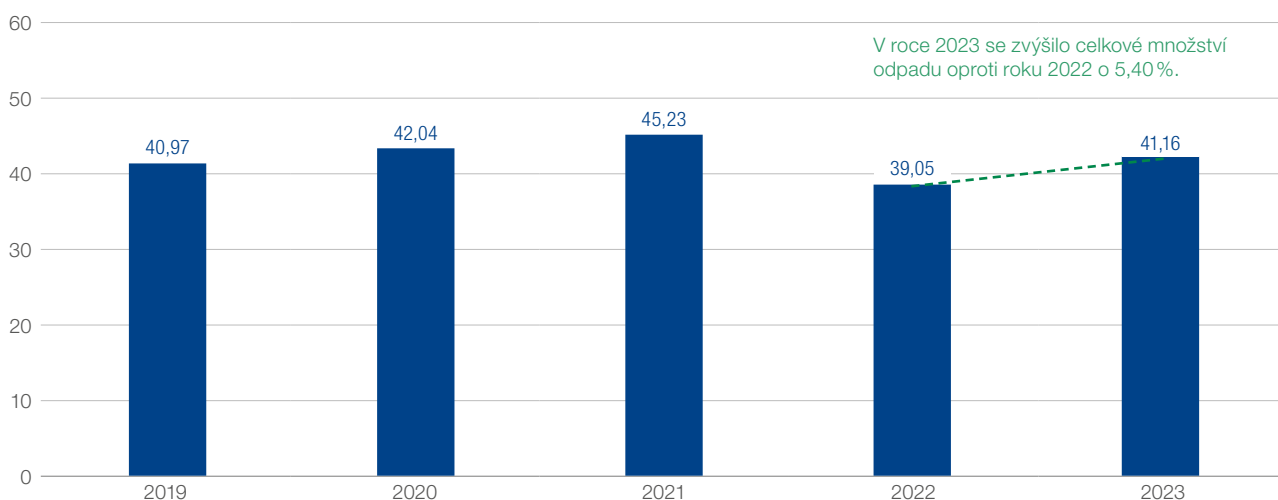

6.2.4 Množství odpadu

Odpady, které vzniknou v objektu KÚ jsou pouze z činností spojených se zajištěním jeho provozu a z vlastní činnosti krajského úřadu. Tyto odpady jsou tříděny na jednotlivé druhy, tj. papír, plasty, směsný odpad, sklo a bioodpad. Do nádoby na plastový odpad lze, v rámci podmínek místní společnosti zajišťující odvoz odpadů, vhazovat kovy, tetra-packy, hliník, CD a DVD, víčka od jogurtů. Krajský úřad produkuje velmi malé množství nebezpečného odpadu z provozu autogarží a z údržby objektu KÚ. V objektu KÚ jsou umístěny 3 kompostéry a dále pak jak pro zaměstnance, tak i pro veřejnost sběrné nádoby na zpětný odběr drobných elektrospotřebičů a baterií a sběrná nádoba na odběr zářivek a spořivek.

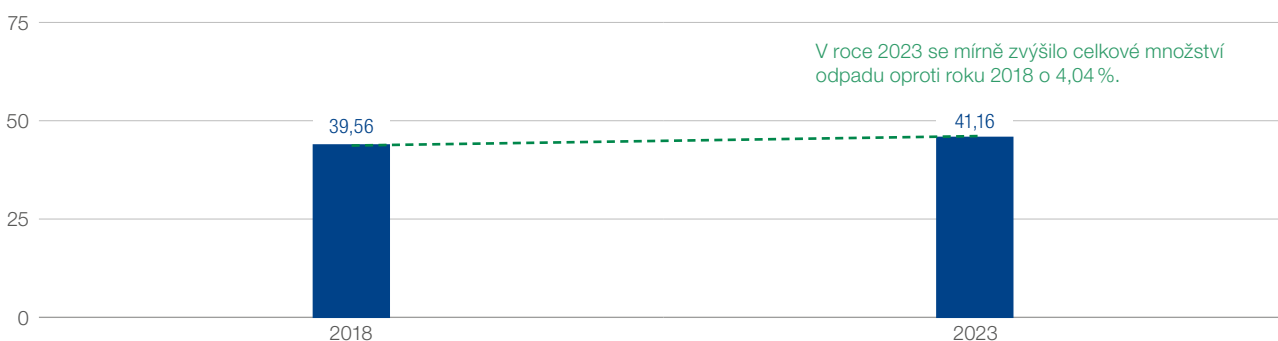
Množství odpadu se v roce 2023 oproti roku 2022 **zvýšilo** o 5,40 % (2,11 t/rok). Navýšení způsobilo vyřazení a likvidace starého nábytku a dalšího už nepoužitelného materiálů. V roce 2023 činilo množství objemného odpadu 6,5 tun. Naproti tomu v roce 2022 bylo jeho množství rovno nule. Následující graf uvádí přehled o konkrétním množství odpadu v jednotlivých letech.

Celkové množství odpadu v objektu KÚ (t/rok)

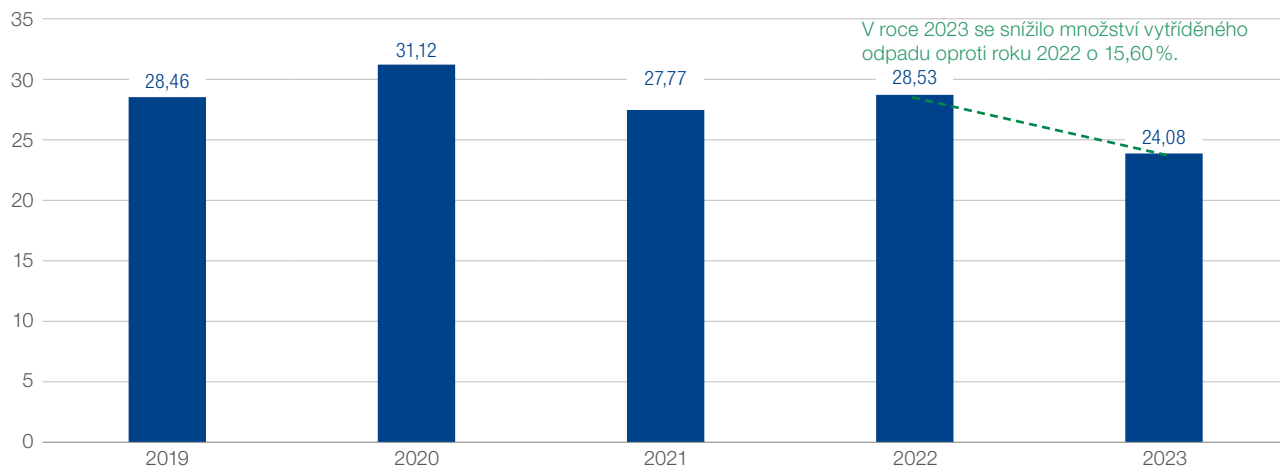
Ke zvýšení produkce odpadů došlo i oproti roku 2018 o 4,04 % (1,6 t/rok). I tady je nutné vzít v úvahu velkoobjemový odpad, který byl v roce 2023 odvážen v množství 6,5 tun.

Srovnání celkového množství odpadu v objektu KÚ v roce 2023 s rokem 2018 (t/rok)

Každoročně se nám také daří udržovat na přibližně stejné úrovni podíl vytríděného odpadu. V roce 2023 se tento podíl oproti roku 2022 snížil o 15,6 % (4,45 t/rok). Nejvíce vytríděného odpadu tvoří složka papír a lepenka, a to v důsledku pravidelně probíhající skartace dokumentů. Přehled o celkovém množství vytríděného odpadu v jednotlivých letech je uveden v následujícím obrázku.

Množství vytríděného odpadu v objektu KÚ (t/rok)

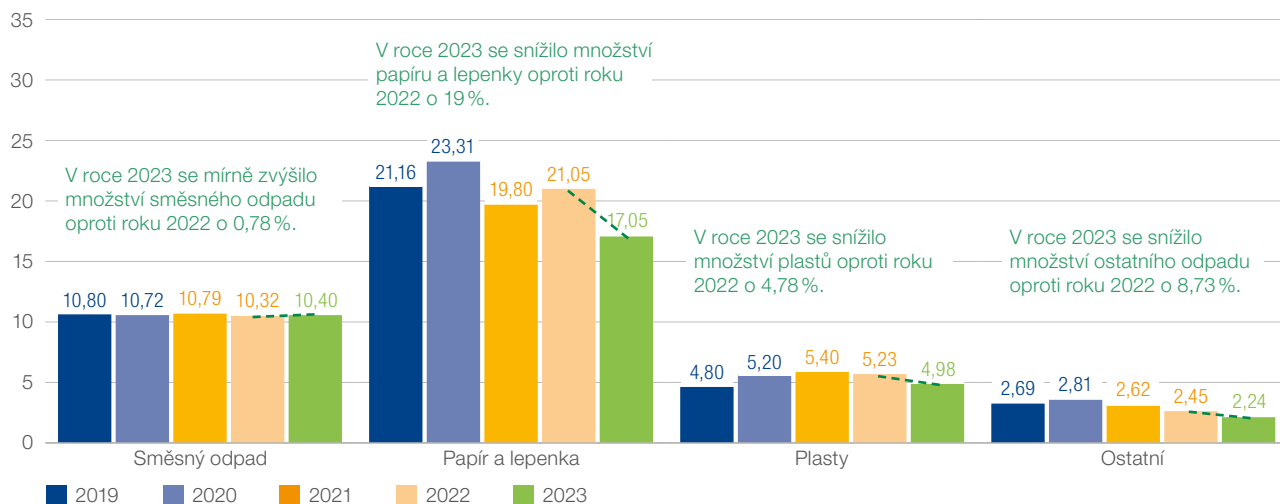
V následující tabulce uvádíme pro informaci přehled o konkrétním množství jednotlivých druhů odpadů v objektu KÚ.

	2019	2020	2021	2022	2023
Celkové množství odpadu	40,97 t	42,04 t	45,23 t	39,05 t	41,16 t
Množství odpadu na 1 zaměstnance	59,81 kg	61,02 kg	65,46 kg	56,68 kg	60,06 kg
Směsný odpad	10,80 t	10,72 t	10,796 t	10,32 t	10,40 t
Vytríděný odpad celkem:	28,46 t	31,12 t	27,77 t	28,53 t	24,08 t
• z toho papír a lepenka	21,16 t	23,31 t	19,80 t	21,05 t	17,05 t
• z toho sklo	0,9 t	0,97 t	0,95 t	0,83 t	0,75 t
• z toho plasty	4,8 t	5,2 t	5,4 t	5,23 t	4,98 t
• z toho biologicky rozložitelný odpad	1,6 t	1,64 t	1,48 t	1,42 t	1,31 t
• z toho nebezpečný odpad	0,192 t	0,2 t	0,19 t	0,2 t	0,176 t
podíl množství nebezpečného odpadu z celkového	0,47 %	0,48 %	0,42 %	0,51 %	0,43 %

Tabulka č. 9 Přehled o konkrétním množství odpadů v objektu KÚ

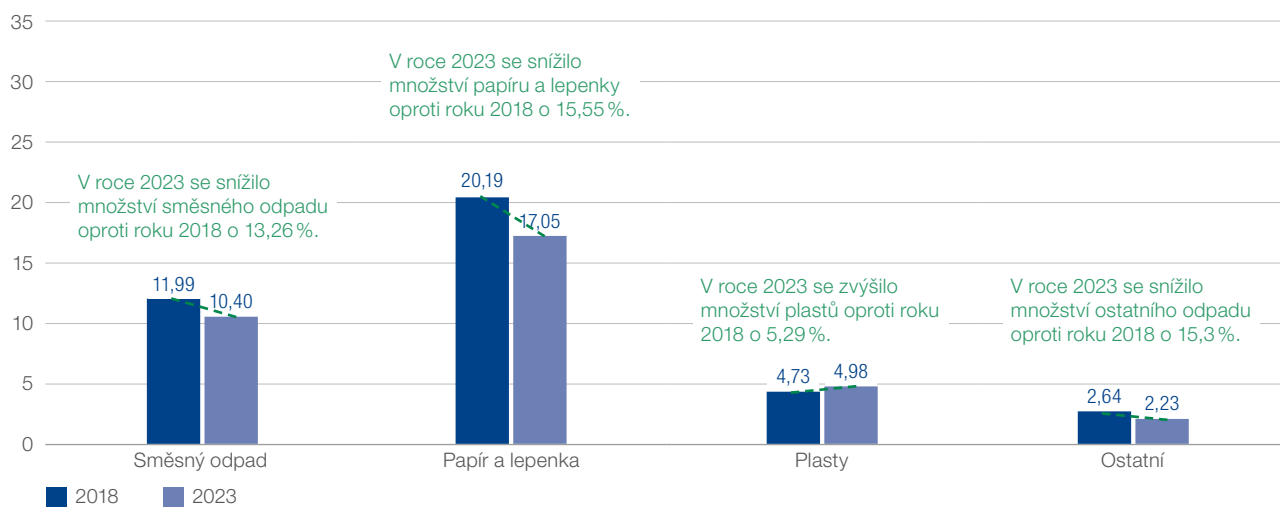
Jak už jsme dříve uvedli, tak v roce 2023 byl likvidován nepotřebný nábytek apod. a jeho likvidace vytvořila objemný odpad v množství 6,5 tun. To způsobilo zvýšení celkového množství odpadů v porovnání s předešlými léty. Proto dodáváme informaci, že v roce 2023 došlo oproti roku 2022 k mírnému zvýšení směsného odpadu o 0,78 %, Naproti tomu se snížilo množství odpadu papír a lepenka o 19 %, plastů o 4,78 % a ostatního odpadu o 8,73 %. Do ostatního odpadu je pro lepší možnost znázornění v následujícím obrázku zahrnuté sklo, biologický rozložitelný odpad a nebezpečný odpad.

Přehled o celkovém množství odpadů v objektu KÚ (t/rok)

Snížení množství odpadů je ostatně patrné i **oproti roku 2018**, kdy se snížilo v roce 2023 množství směsného odpadu o 13,26%, množství papíru a lepenky o 15,55% a množství ostatního odpadu o 15,3%. Nepatrně se zvýšilo pouze množství plastů, a to o 5,29%.

Srovnání celkového množství odpadů v objektu KÚ v roce 2023 s rokem 2018

6.3. Další možné vlivy činnosti krajského úřadu na životní prostředí

K dalším možným vlivům činnosti krajského úřadu na životní prostředí patří:

- **Provoz klimatizačních jednotek a náhradního zdroje elektrické energie**

V objektu KÚ je umístěno celkem 24 klimatizačních jednotek využívajících pro chlazení látky R407C a R410A. U klimatizačních jednotek je prováděna pravidelná servisní a kontrolní činnost.

Náhradní zdroj elektrické energie (dále jen „dieselagregát“) je umístěn v suterénu objektu KÚ a pro zajištění jeho provozu má úřad zpracovaný provozní řád. Dieselagregát je určen výhradně pro zajištění náhradní dodávky elektrické energie v objektu KÚ v případě jejího přerušení. V provozním řádu jsou popsány povinnosti osob odpovědných za jeho obsluhu a provoz. Pravidelně také probíhají nácviky havarijní připravenosti (včetně praktického cvičení) při možném úniku nafty (hlavně při jejím doplňování do nádrže dieselagregátu).

Při provozu klimatizačních jednotek doposud nedošlo k úniku látek využívaných k chlazení. Stejně tak nedošlo za celou dobu provozu dieselagregátu k úniku motorové nafty ani jiných provozních kapalin.

- **Provoz objektu KÚ šetrný k životnímu prostředí**

Krajský úřad využívá pro zajištění provozu objektu KÚ obnovitelné zdroje energie. V objektu KÚ je nainstalovaný fototerminický a fotovoltaický systém a zavedena individuální regulace teplovodního systému (tzv. IRC regulace). K osvětlení v kancelářích jsou využívány úsporné LED zářivky, je používán šetrný tisk a byly optimalizovány náklady na tisk. Naprostou samozřejmostí je třídění odpadů. V objektu KÚ jsou v provozu 3 kompostéry zpracovávající bioodpad vyprodukovaný v budově úřadu. Úřad také zajišťuje výrobu prezentačních předmětů z recyklovaného materiálu atd.

- **Využívání moderních technologií**

Krajský úřad ve své činnosti běžně využívá moderní technologie a nástroje. Jedním z těchto nástrojů je Microsoft 365. Do jeho online prostoru se přesunula celá řada aktivit, a to od osobních jednání přes větší školící akce až ke schvalování dokumentů apod. V objektu KÚ je k dispozici také moderní videokonferenční místnost, která je přístupná, dle potřeby, všem zaměstnancům.

- **Systém energetického managementu**

Na krajském úřadu a v jeho příspěvkových organizacích byl v roce 2014 zaveden systém energetického managementu hospodaření s energií. V průběhu roku 2021 byl celý systém zaktualizován podle platných norem a rozšířen o 4 obchodní společnosti, ve kterých má Moravskoslezský kraj 100% majetkovou účast (vyjma Letiště Ostrava, a. s.). V listopadu 2021 pak Moravskoslezský kraj absolvoval certifikační audit a získal Certifikát ČSN EN ISO 50001:2019 s platností na 3 roky. V uplynulém roce 2023 prošel Moravskoslezský kraj úspěšně druhým dozorovým auditem.

7. Komunikace se zainteresovanými stranami

7.1. Externí komunikace

Externí komunikace je zaměřena především na výměnu informací mezi krajským úřadem a odbornou i laickou veřejností. Úřad vždy poskytuje objektivní, nestranné a pravdivé informace, které je možné ověřit v jeho činnosti. Externí komunikace je zajišťována zejména prostřednictvím:

- webových stránek (<https://www.msk.cz>) – odkaz na část webových stránek věnujících se systému environmentálního řízení a auditu EMAS je umístěn přímo na hlavní stránce, tím je zjednodušeno nalezení informací,
- elektronické úřední desky,
- Portálu služeb, Portálu kraje,
- sociálních sítí (Facebook, Instagram, Twitter, LinkedIn),
- elektronického zpravodaje P.O.SPOLU,
- propagačních materiálů a časopisů,
- komunikace s úřady a institucemi (plnění právních předpisů v oblasti životního prostředí ať už prostřednictvím vydaných různých rozhodnutí nebo vykazováním předepsaných informací o vlivech krajského úřadu na životní prostředí),
- tiskových zpráv a tiskových konferencí,
- dotazníkového šetření,
- veřejných projednávání, kulatých stolů a workshopů,
- televizních pořadů (např. Ekomagazín), osvětových akcí a soutěží.

7.2. Interní komunikace

Interní komunikace probíhá na různých úrovních řízení krajského úřadu a také napříč všemi jeho odbory. Tato forma komunikace je zaměřena na všechny zaměstnance úřadu. Informace o systému environmentálního řízení, environmentálních cílech, vlivu a dopadech činnosti krajského úřadu na životní prostředí jsou zaměstnancům předávány především prostřednictvím:

- porad ředitele krajského úřadu a vedoucích odborů, porad v rámci odborů a v rámci oddělení,
- interního elektronického zpravodaje NedoJEDENý KRAJíc,
- intranetu,
- meziodborových jednání,
- e-learningového školení zaměstnanců úřadu,
- portálu Integrovaného systému řízení, na kterém jsou zaměstnancům k dispozici veškeré důležité informace a dokumentace jak systému environmentálního řízení včetně údajů o environmentální výkonnosti, tak i dalších systémů zahrnutých do integrovaného systému řízení.
- Zprávy pro přezkoumání integrovaného systému řízení vedením krajského úřadu, které jsou po svém projednání vždy přístupné všem zaměstnancům v elektronické podobě,
- Environmentálního prohlášení, které je po svém projednání a schválení vždy přístupné všem zaměstnancům v elektronické podobě.

Zaměstnanci se mohou také sami aktivně zapojit. Své podněty na vylepšení činnosti úřadu mohou podávat prostřednictvím tzv. zlepšováků, emailové poštovní schránky nebo přímo odborné skupině pro integrovaný systém řízení.

8. Vyhodnocení souladu s legislativními aspekty

Krajský úřad průběžně sleduje celkový vývoj legislativy v České republice včetně environmentální oblasti. Úřad také odpovídá za její dodržování v rámci své činnosti a působnosti. Pro sledování právních požadavků je na všech pracovištích krajského úřadu nainstalována síťová verze softwarové aplikace beck-online, která je volně přístupna každému zaměstnanci.

Zásadní legislativní požadavky v environmentální oblasti, které se přímo dotýkají zajištění provozu krajského úřadu, jsou zařazeny do Přehledu závazných povinností spojených s provozem krajského úřadu. Některé požadavky právních předpisů se vztahují přímo na environmentální aspekty identifikované v Registru environmentálních aspektů. Tento přehled má podobu aktivního elektronického sdíleného dokumentu. To umožňuje sledovat online aktuální naplňování povinností spojených s provozem úřadu. Díky tomu se nemůže stát, že nějakou povinnost zanedbáme.

Požadavky v environmentální oblasti spojené se samotnou činností Krajského úřadu Moravskoslezského kraje pak úřad sleduje a jejich naplnění zajišťuje prostřednictvím svého odboru životního prostředí a zemědělství.

Hodnocení souladu s právními a jinými předpisy je prováděno během interních auditů integrovaného systému řízení a průběžně také každým vedoucím zaměstnancem na jednotlivých odborech a útvarem podpory řízení zodpovědným za rozvíjení integrovaného systému řízení.

Na činnosti krajského úřadu v oblasti ochrany životního prostředí se vztahují:

- **Právní předpisy ČR a EU**

Vedení krajského úřadu zajistilo pro všechny zaměstnance přístup k aktuálním právním předpisům. Za průběžné sledování změn v legislativě a za jejich uplatňování v praxi odpovídají vybraní zaměstnanci v rámci své působnosti. Kompetence vztahující se k činnostem jednotlivých odborů stanovuje Organizační řád krajského úřadu, který je zveřejněn na webových stránkách (<https://www.msk.cz>) a na intranetu.

- **Právní předpisy Moravskoslezského kraje**

Přehled právních předpisů (Nařízení Moravskoslezského kraje a Obecně závazné vyhlášky Moravskoslezského kraje) je zveřejněn na intranetu a na webových stránkách kraje (<https://www.msk.cz>). Za průběžné sledování změn v právních předpisech Moravskoslezského kraje a za jejich uplatňování v praxi odpovídají vybraní zaměstnanci v rámci své působnosti.

- **Vnitřní předpisy ředitelů krajského úřadu a rady kraje**

Všechny vnitřní předpisy jsou k dispozici na intranetu krajského úřadu. Po vydání nového vnitřního předpisu nebo změně stávajícího dojde k jeho zveřejnění na intranetu krajského úřadu a zároveň k upozornění všech zaměstnanců na tuto skutečnost.

9. Závěr

Environmentální prohlášení aktualizované pro rok 2023 bylo zpracováno na základě objektivních podkladů poskytnutých jednotlivými odbory Krajského úřadu Moravskoslezského kraje. Tyto podklady byly ověřeny v rámci provedeného interního auditu integrovaného systému řízení.

Environmentální prohlášení aktualizované pro rok 2023 bylo projednáno s vedením krajského úřadu.

V Ostravě dne 13. 5. 2024

Zpracovala:

Ing. Martina Prokopová, Ph.D.

manažer kvality, útvar podpory řízení

Ověřil a schválil:

Ing. Tomáš Kotyza, MBA

ředitel Krajského úřadu Moravskoslezského kraje
zvláštní zástupce pro systém EMAS

10. Schválení environmentálního prohlášení environmentálním ověřovatelem

10. Schválení environmentálního prohlášení environmentálním ověřovatelem

Společnost CERT-ACO, s.r.o., s registračním číslem akreditovaného environmentálního ověřovatele EMAS č. CZ-V-5001 prohlašuje, že ověřila, zda celá organizace splňuje veškeré požadavky nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 a ve znění pozdějších nařízení Komise (EU) o dobrovolné účasti organizace v systému environmentálního řízení podniků a auditu (EMAS).

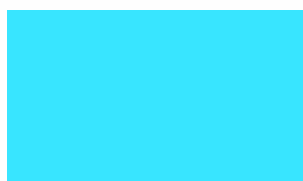
Svým podpisem prohlašuji, že:

- ověření a schválení bylo provedeno v úplném souladu s požadavky nařízení (ES) č. 1221/2009 a ve znění pozdějších nařízení Komise (EU),
- výsledky ověřování a schválení potvrzují, že neexistují důkazy o nedodržování příslušných požadavků vyplývajících z právních předpisů týkajících se životního prostředí,
- údaje a informace uvedené v environmentálním prohlášení odrážejí spolehlivý, důvěryhodný a správný obraz všech činností organizace v rámci oblasti působnosti uvedené v environmentálním prohlášení.

Toto prohlášení nenahrazuje registraci v systému EMAS. Registraci v systému EMAS může vystavit pouze příslušný orgán podle nařízení (ES) č. 1221/2009.

V Kladně dne

13.6. 2024

Ing. Jiří Krátký
ředitel pro certifikaci